

Bellpuig

REVISTA QUINZENAL
Nº 504 - ANY XXXV
Artà, 24 setembre 1994 (200 pts.)

**Programa
d'Educació
d'Adults
1994**

Equip de bàsquet sènior femení del C. E. Sant Salvador. Jugarà a la segona divisió després de l'excel·lent temporada 93-94 que culminà amb l'ascens a la màxima categoria del bàsquet insular.

Esports per a tots els gusts

**Article del Conseller d'Agricultura
sobre el programa 5B**

**Sol·licitada la llicència per instal·lar
un radar meteorològic damunt
Sa Talaia Freda**

**Inici del curs
escolar 1994-95 a
l'EGB**

**«la Caixa» tanca la
seva biblioteca**

Bellpuig

Revista quinzenal

Num.

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà. Apartat n° 96

Tel. i Fax 83 50 33

(contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969
Imp.: Tirrena S.A. (Manacor)

c/ Pintor Gris, 2 tel. 55 52 12

Redacció:

Julen Adrián

Joan Amorós

Guillem Bisquerra

Rafel Carrió

Antoni Esteva

Andreu Genovard

Sebastià Ginard

Jaume Morey

Francesc Munar

Climent Obrador

Rafel Pérez

Monserrat Santandreu

Antònia Vives

Col.laboracions:

Miquel Dalmau

Joan Esteva

Maria Gelabert

Pere Ginard

Bartomeu Jaume

Miquel Mestre

Antoni Muñoz

Antoni Picazo

Jaume Sureda

Bartomeu Tous

Pere Vicens

Administració:

G. Bisquerra. Tf. 83 62 88.

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos pics cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

L'explosió de l'esport

Hi assistim des de fa uns anys, concretament des de la inauguració del polisportiu. N'hi ha que interpreten que l'auge d'aquests esports que s'hi practiquen ha menat al declivi de l'esport que fins aleshores semblava el preminent: el futbol. I segurament aquesta interpretació és errònia, o incompleta.

Hi ha hagut un canvi en les instal·lacions i és cert que els recursos i energies dirigits a la construcció del polisportiu han restat atenció al recinte de Ses Pesqueres.

Però el que s'ha produït, i no únicament a Artà, és un canvi de mentalitat i els esports que s'hi han sabut adaptar es mantenen o entren en auge, com és el cas del bàsquet. I com és el cas del mateix futbol. La crisi del futbol es manifesta ara com ara en l'equip d'adults a l'hora de fer un equip de regional, però no, per exemple, a l'hora de fer un equip de penyes: en aquest cas han de limitar les peticions de formar equip per part de jugadors que s'haguessin pogut comprometre amb un equip de regional. Tampoc no hi ha crisi en els nivells base.

Quines característiques té aquest canvi de mentalitat? Moltes, però la més important pot ser el que s'observa en els participants: hi ha molta més gent que s'interessa per practicar esport, segurament perquè hi ha més instal·lacions que ho permeten. És en aquest sentit que, considerant el nombre de persones que practiquen futbol, no es pot parlar de cap manera de crisi. La crisi del futbol és que s'ha desinflat l'estructura que mantenia l'expectació. El cost del futbol era el cost de mantenir un espectacle. Per això caldria sospesar què hi ha de fracàs o d'èxit en la crisi del futbol si ara, per menys diners, el practica molta més gent.

El nombre de practicants, com hem defensat altres vegades, és un índex més valuós, que no les vibracions d'una afició. L'informe que oferim a l'edició d'avui no fa els càlculs, però qualsevol interessat el pot fer encara que sigui aproximadament: ¿quantes persones hi ha ara a Artà que practiquin qualche esport de manera assídua?

Un altre índex que ha de permetre avaluar el canvi. Els jugadors del C. D. Avance, del C. D. Artà, del C. E. Sant Salvador... i gairebé tots, PAGUEN per practicar el seu esport. Perquè poden, o perquè paguen els seus pares, però paguen. Fins i tot aquests clubs «obliguen» els jugadors a aconseguir dos, tres o cinc socis per assegurar la pervivència econòmica de l'entitat. I res d'aquests diners se'n va darrere sous o compensacions per jugar.

I més índexs del canvi. Cal apropar-se a l'organització que s'han sabut donar clubs com el C. E. Sant Salvador o el C. D. Avance, o el mateix C. D. Artà, o els de la lliga de futbol-sala Directius (pares d'esportistes moltes vegades) que s'organitzen i es divideixen les tasques, que es plantegen metes

possibles, que graduen les passes i que saben discriminar allò que afavoreix l'esport, i la formació humana, del que són adherències innecessàries. Es sacrifiquen, però passen gust de la feina feta perquè en veuen un bon profit.

Hi hauria molt més a dir de l'esport, però sobretot hi ha motius de satisfacció perquè hom comprova que la pràctica esportiva és el valor que predomina.

...i d'esportistes

Miquel Alzamora, Mª Francesca Artigues i Aina Mª Domínguez són tres esportistes amb possibilitats reals d'entrar al nivell més alt en les seves respectives especialitats. Hi dediquen esforços, pateixen sacrificis, recullen èxits... i desenganys.

Miquel Alzamora ha patit caigudes inoportunes, més que lesives. En els punts crucials de les proves importants, la desgràcia li ha impedit fer la temporada que volia.

Mª Francesca Artigues, al cap d'un any de no aconseguir curar una lesió de lligaments, s'ha hagut d'operar: dilluns espera rebre l'alta mèdica i reprendre els entrenaments.

Aina Mª Domínguez, il·lusionada amb els preparadors russos de la passada temporada, ha vist que les expectatives han estat escassament satisfetes. I ha avançat el pas a un Centre d'Alt Rendiment del qual no frissava ara fa un any.

Tots tres diuen que no han perdut la il·lusió i que estan disposats a recuperar terreny per aconseguir les fites tan importants en què no han deixat de somiar.

Que la sort els acompanyi i que superin entrebancs com els que han patit en els darrers mesos.

Retards

El número passat va ser distribuït quatre dies més tard del que tocava. Els lectors impacients, després de gairebé un mes, s'estranyaren de no trobar-lo en la data anunciada. No va ser culpa de la redacció. Els tallers d'impressió tenguieren una engolfada de feina i no pogueren atendre tots els compromisos com haguessin volgut. Per evitar-ne repeticions, acordarem mudar el cicle dels divendres en què s'imprimeix, i això ha fet que aquest número hagi sortit a les tres setmanes, en comptes de les dues habituals. Demanam disculpes amb aquestes explicacions.

De la passada edició en sortiren un cert nombre d'exemplars amb dues pàgines en blanc. No cal dir que els lectors afectats poden aconseguir un exemplar complet sense càrrec. Basta que ens ho diguin.

**BELLPUIG
ÉS
FER POBLE
subscribiu-vos-hi**

Inici de les competicions de temporada

Esports per a tots els gusts

Redacció.- L'acabatall de la dispersió que causa l'estiu i la imminència del final de la temporada turística permeten reprendre les competicions esportives regulars i la pràctica metòdica dels esports. En un panorama que ha canviat molt en els darrers anys, són moltíssims els practicants que es preparen de cara a l'hivern. En aquest treball intentam una aproximació als esports amb més seguidors.

C. D. Artà

El futbol és, sense dubte, on més s'ha conegut el canvi. Hom parla de crisi en el futbol i la realitat demostra que, en tot cas, si hi ha crisi és a certs nivells i en certs aspectes. És el primer any des de fa molt de temps que a Artà no hi haurà competició de futbol de categoria regional. Des del descens de III Divisió, el C. D. Artà no ha aconseguit recuperar l'esplendor perdut i ha arribat a desaparèixer de les competicions de màxim nivell. En aquesta temporada que acaba de començar només presentarà equip a la categoria de 2ª regional de juvenils.

Hi ha hagut, fins i tot, algunes dificultats per formar una plantilla per encarar amb garantia la lliga. Dels setze jugadors amb què ara es comença, quatre jugadors són de fora poble (un de Capdepera i tres de Santa Margalida, població on ha desaparegut el club que altre temps va ser de tanta anomenada). L'equip ha sofert també una baixa important, la de J. L. Grillo, que haurà de deixar la pràctica esportiva a causa d'aquella lesió a l'ull.

En el Club estan animats, tant directius com jugadors estan satisfets de la pretemporada: els resultats han acompanyat i la moral és alta. Els jugadors es veuen amb coratge i el grau d'optimisme és alt, tot i haver perdut el primer partit a Selva: quant a joc, quedaren contents. Els entrenaments, ara a càrrec de Jaume Mascaró, seran dirigits per Antoni Alzamora, Bobby, tot d'una que les seves ocupacions laborals li ho permetin.

La campanya de socis també es presenta satisfactòria i la directiva es conformaria d'arribar al mateix nivell que en la temporada

Corredors de fons de la nova secció d'atletisme del C.E. Sant Salvador.

anterior.

També hi ha alegria per les obres que l'Ajuntament ha començat. «A la fi», diuen. Els nous vestidors i la remodelació dels antics permetran una comoditat on abans hi havia una fonthabitual de conflictes. Amb tot, creuen que fa falta arreglar el pis del terreny de joc.

«Cafeteria Almudaina»

No hi ha equip de regional, però n'hi haurà de penyes, auspiciat per la Cafeteria Almudaina, que dona nom a l'equip. Vint jugadors inscrits i altres més que no hi han estat a temps. Jugaran el torneig de la comarca de Manacor, amb altres 9 equips, a doble volta. En acabar la fase prèvia, els millors classificats disputaran la fase final. Jugaran habitualment els dissabtes, tot i que demà dia 25 hi haurà partit.

L'equip se sosté econòmicament per les aportacions dels mateixos jugadors i de les quotes que, en concepte de socis, es puguin recaptar.

Entre els aficionats al futbol ha estranyat la facilitat amb què s'ha organitzat aquest equip paral·lelament a la crisi total del futbol de regional. ¿Com és possible que el C. D. Artà

no pugui muntar un equip de regional mentre que el de penyes hagi de tancar la inscripció? Les respostes recollides entre uns i altres són ben interessants pel que demostren de quin mal està afectat el futbol.

Sembla que jugar el torneig de penyes no genera massa obligacions. No hi ha entrenaments específics i això permet als jugadors de compaginar el futbol amb el futbol-sala, que alhora serveix d'entrenament. Es jugarà en dissabtes, i no en diumenges. Els desplaçaments no surten de la comarca i, havent-hi tants de jugadors i ser possibles tots els canvis que es desitgin, garanteix que tot els presents jugaran i permet no estar fermats a haver d'anar al partit cada setmana. I encara una altra: no hi ha espectadors. Els jugadors juguen pel gust de jugar, sense gaire traves ni pressions. Tot això explica qualche cosa a qui ho vulgui entendre.

C. D. Avance

La crisi al futbol no va amb les categories inferiors. El C. D. Avance, que estrena directiva, continua la seva línia ja consolidada. Tres equips tornaran participar en les competicions federades de Mallorca.

NECESITA USTED UN SEGURO?
ECESITA INFORMACIÓN DE LOS SEGUROS QUE HAY EN EL MERCADO?
ECESITA AMPLIAR LOS QUE YA TIENE CONTRATADOS?

**CATALINA
TH. BONNÍN**

PROFESIONAL TITULADO, QUE SIN NINGUN COSTE ADICIONAL, LE OFRECERA ASESORAMIENTO PROFESIONAL GARANTIZADO E IMPARCIAL QUE, SIN ESTAR VINCULADO A NINGUNA COMPAÑIA DE SEGUROS (PARA NO PERDER LA OBJETIVIDAD), LE ACONSEJERA LO QUE ES MEJOR Y MAS ADECUADO PARA USTED.

LE FACILITAMOS ASESORAMIENTO Y PRESUPUESTO SIN COMPROMISO SOBRE CUALQUIER SEGURO

CORREDOR DE SEGUROS INSCRITO EN EL REGISTRO DE LA DERECCION GENERAL DE SEGUROS.

carrer Quatre Cantons, 5 (07570 - Artà) - Tel. 83 60 22 - Fax. 83 60 85

L'equip de cadets, que ja ha començat la lliga (vegeu-ne informació a les pàgines d'esport) juga a 1ª regional i és dirigit per Juan Alba. L'esponsorització corre a càrrec de Ferreteria Pascual.

El d'Infantils també jugarà a 1ª categoria i tornarà a ser dirigit per Jeroni Bisbal i Jordi Caldentey. El patrocini de l'equipament el fa Ferreteria Pascual.

Els Benjamins, dirigits per Joan Amer, participaran en la competició comarcal. El vestuari l'aporta el Consell Insular i la resta d'equipatge està patrocinat per Optica Artà.

La casa comercial Carpinsa també col·labora en el patrocini mitjançant les bosses d'equipatges.

La nova directiva es mostra ben il·lusionada perquè consideren que la filosofia del Club està assentada i ha donat resultat. Enguany han reforçat l'estructura organitzativa amb un Reglament de Règim Intern que ha de regir les relacions interiors.

La campanya de socis funciona bé i la meta és arribar als 500. Un altre motiu de satisfacció són les obres a Ses Pesqueres, que els permetrà superar els entrebancs de la insuficiència de vestidors que patien sobretot ells. També destaquen la instal·lació d'aspersors que els permetrà regar el camp amb molta més facilitat i eficàcia.

C. E. Sant Salvador

Un altre indicador del canvi en la mentalitat esportiva és l'auge que té el C. E. Sant Salvador que, tot i seguir centrat en el bàsquet, amplia en dues seccions noves: la d'atletisme i la de futbol sala.

Quant a bàsquet, l'esport principal del club, es mantenen en la línia iniciada ja fa dos anys: set equips en les distintes categories. Hi ha una novetat especial en la categoria de sènior femení i és que enguany l'equip jugarà a la màxima categoria balear, la segona divisió. L'equip sènior masculí seguirà a 3ª. Els júnior, tant femení com masculí, jugaran al primer grup de Mallorca. Els equips de cadets i l'infantil femení continuaran en la tasca principal de preparar nous jugadors per a les categories superiors.

Continuen els espònsors de la temporada anterior: els cadets són patrocinats pel Forn de Sa Plaça, el júnior masculí per Mármoles Artà, el sènior femení pel Bar El Dorado, i el sènior masculí per Sanimetal.

L'equip tècnic per a la temporada és el següent:

Infantil femení, Margalida Garau i Maria Ginard. Cadet femení, Maria Ginard. Cadet masculí, Pere Vaquer C. i Manuel Galán. Júnior femení, Miquel Hernández. Júnior masculí, Gabriel Tous. Sènior femení, Enrique Torres. Sènior masculí, Miquel Hernández, Joan R. Tous i Guillem Serra que s'ocuparà de la preparació física.

Per primera vegada s'introdueix la figura del coordinador tècnic, funció que desenvoluparà Rafel Carrió, amb l'objectiu d'aconseguir la complementarietat tècnica de tots els equips.

Entre els responsables del Club hi ha l'optimisme que proporciona una perfecta distribució de feines, la coordinació d'esforços i la dedicació intensa. És un Club que funciona, tot i que ells, modestament, no en fan bandera ni ho volen comentar. Un fet ens ho demostra i és que els joves comencen a escollir directament bàsquet a l'hora de triar esport, un aspecte impensable quan començaren a desplegar un programa d'atenció als equips base.

Com de costum l'economia es basa en les quotes del propis jugadors i les dels socis. En la temporada passada n'aconseguien 368, xifra que es conformarien d'igualar a la present. Com a novetat i en la línia de formació humana dels seus esportistes, el C. E. Sant Salvador dedicarà el 10% dels seus ingressos per concepte de socis a la Taula per Ruanda.

Atletisme

La nova secció del C. E. Sant Salvador s'obri amb 20 atletes, tots homes, que practicaven de forma individual la carrera de fons. A la prova del Carme, a Cala Ratjada, s'hi trobaren vuit d'ells, cadascú pel seu vent, i va ser quan pensaren si no els convendria d'agrupar-se. L'estructura del C. E. Sant Salvador i els seus estatuts ja aprovats els va facilitar la feina, perquè hi poden funcionar com a secció autònoma. Són a punt de constituir la Junta Directiva i ja es presentaren com a col·lectiu a la carrera de Sa Fira, amb uniforme patrocinat per VIALSA.

La seva idea inicial és formar dos grups. Un per a curses populars, de inscripció oberta, i un altre grup que formaria un equip federat per poder participar a les competicions de cross i pista que organitzi la Federació. Els corredors del Club han de participar, com a mínim, a les tres carreres que s'organitzen a Artà: Sant Pere, Sant Salvador i Sa Fira.

Tot i ser un esport individual, l'agrupament en un Club els permet d'accedir a més informació sobre carreres i competicions, sobre formes i sistemes d'entrenament i, a més, fer sessions d'entrenament conjunts. Un altre projecte que tenen per a aquest hivern és la celebració d'un curset amb entrenadors titulats i metges especialistes en medicina esportiva.

Malgrat fins ara només s'hi han inscrit homes, el Club està obert a tots, incloses les dones. I si bé tots són, per ara, corredors de fons, també estan oberts a la participació de velocistes.

Al marge d'aquesta secció, un grup d'atletes corren integrades en altres Clubs. Es tracta de tres corredores de fons i una velocista.

Paquita Rosselló i les germanes Maria i Isabel Ramis estan federades en el Club Platges de Palma, el millor dels que tenen secció femenina. Maria Jaume és la velocista que fins ara ha participat en proves d'edat escolar, i que és a punt de passar a categoria superior. Del treball d'aquestes atletes projectam donar-ne més informació en una entrevista que publicarem en el proper número.

Futbol-sala federat

És la segona nova secció del C. E. Sant Salvador. S'han inscrit dos equips en les categories d'Iniciació i Benjamins per tal de participar a les competicions federades que s'organitzen a Mallorca. Manuel Cruz és el president i a la directiva l'acompanyen Miquel Rosselló, Rafel Ginard, Jeroni Bisbal, Rafel Cruz, Joan Gayà, Toni Torres i Carles Ramírez. Els monitors continuaran essent Rafel Mascaró i Jaume Febrer. De fet, aquesta nova aventura és conseqüència de l'èxit de l'escola: es tracta que els alumnes puguin sortir i participar en competicions amb altres nivells i ampliar la seva formació dins nous horitzons.

La secció funcionarà de forma autònoma i l'economia es basarà en les quotes dels propis jugadors, dels socis i de les aportacions de patrocinadors comercials.

També s'ocuparan de l'esport escolar en aquesta modalitat.

Polisportiu

«El poli ha tornat petit. No tan sols la pista central coberta, sinó també les exteriors. Hi haurà equips que hauran de fer qualche sessió d'entrenament a altres pistes escolars, com les de Na Caragol, Sant Bonaventura o l'Institut. La demanda supera la capacitat d'hores i s'hauran de fer equilibris per tal de poder cobrir totes les necessitats». Són paraules textuais de Miquel Rosselló, referides a la complexitat d'organitzar i repartir l'ús de les instal·lacions per part de tots els esportistes que les necessiten.

I és que el polisportiu ha suposat el punt de canvi en l'esport artanenc, no únicament quant a possibilitats d'instal·lacions, sinó també en la mentalitat. En el polisportiu de Na Caragol hi conflueixen multitud d'esportistes, més que no els que ja hem anotat.

Més apunts importants: primer, la majoria d'esports han descobert que la seva expansió en equips base és imprescindible. L'exemple del bàsquet i l'experiència de les escoles municipals marquen una línia que assegura la continuïtat i la millora del nivell. I segon, des dels esports que han emergit a partir de la inauguració del polisportiu, es comencen a produir projectes d'ampliació de perspectives de les escoles d'iniciació, exemplificats amb els de federació d'equips de futbol sala i el de celebrar intercanvis que prepara l'escola de tennis.

Futbol-sala local

Dia 28 acaba el termini d'inscripció d'equips per al torneig anual de futbol-sala que s'espera que comenci dins el mes d'octubre. A petició dels membres dels 20 equips que se suposa que s'inscriuran, s'ha modificat la idea inicial d'organitzar la lliga en dues divisions o categories: es faran dos grups en què es compensaran els equips més potents amb els que no ho són tant, així es garantirà que en tots els grups hi haurà l'emoció del bon joc i de la classificació per a la segona fase per determinar

els campions de l'any.

Dos àrbitres, enguany. A Llorenç Pons, el degà, l'acompanyarà Guillem Massanet, que deixa la pràctica activa i es dedicarà a l'arbitratge.

No hi ha altres novetats en aquesta modalitat que s'ha convertit en emblemàtica del nou esport. Dos centenars de persones que practiquen assíduament un esport és una xifra respectable, tant per la quantitat com pel valor social que representa. L'ambient que es genera entorn de la lliga, format sobretot per participants, substitueix el que enyoren els aficionats de Ses Pesqueres...

Tennis

Els tornejos importants es celebren durant l'estiu i els que enguany han tengut lloc han permès mostrar una més alta participació. Això és fruit per una part de les possibilitats de les instal·lacions, i per l'altra de l'escola que funciona sota la direcció de Joan Escanelles: durant l'estiu s'ha fet per primera vegada una escola d'estiu de tennis, amb més de 30 participants infantils i un bon nombre d'adults.

A l'hivern l'activitat es fonamenta en l'escola, però el que ens interessa destacar ara és l'evolució que experimenta després dels primers anys de funcionament.

Dia 17 de setembre es va celebrar la primera edició d'una competició interna: es tractava que els alumnes d'iniciació comprovassin el seu nivell, i aquesta pràctica avaluatòria continuarà en el curs. No es tracta només que aprenguin, sinó que prenguin consciència dels seus progressos.

Però també es preparen sessions d'intercanvi, amb altres escoles d'altres localitats, i sessions clíniques. Són les primeres passes d'una ampliació d'objectius que passarà per successives fases: llicències federatives, creació de Club de Tennis (o secció dins un altre Club) i participació en competicions oficials en el circuit de les Illes Balears.

L'escola de tennis és la mostra més clara del que pot definir l'esport artanenc en els anys futurs. Joan Escanelles, que du anys en el tennis, ha obtingut recentment el títol de Monitor Nacional i en aquest hivern es prepara per obtenir el d'Entrenador Nacional. Considera que l'escola s'ha de plantejar els objectius abans esmentats, però això passa per

oferir també, a més del nivell d'iniciació, el de perfeccionament, que inclou preparació física específica, tàctica, etc. per a la competició. Ell veu natural l'evolució: la competició és la meta de molts dels esportistes que volen ampliar objectius i aquesta ha de ser una possibilitat oberta que l'escola de tennis vol oferir als tennistes artanencs i per a aquesta meta es prepara.

Volei

L'equip femení té prevista la participació en el campionat oficial organitzat per la Federació. La propera setmana inicien els entrenaments. L'equip masculí, per la seva banda, participarà en el torneig comarcal de penyes. També està previst que funcioni l'escola per tal de fomentar entre els més joves aquest esport.

Judo

L'escola de judo ja ha tornat començar les seves activitats, també al poli i sota la tutela de Manolo Moreno. El judo és un esport en què els atletes artanencs hi destaquen i n'hi ha alguns que tenen una projecció important, com Guillem Artigues, Joan A. Nicolau i Lluís Pastor. Enguany, a més, suposarà el retorn de Mª Francesca Artigues, al cap de quinze mesos de la lesió de lligaments que, finalment, la va dur al quiròfan aquest estiu.

La setmana que ve espera l'alta mèdica i confia de reprendre els entrenaments. No té decidit encara quins seran els seus estudis i si això li permetrà facilitats d'entrenament, però està il·lusionada per recuperar el temps de baixa.

A l'espera del calendari de competició, la temporada s'ha oberta.

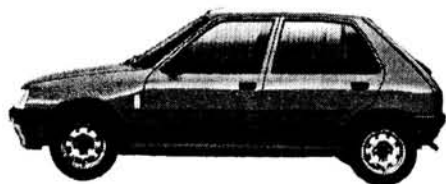
Gimnàstica Rítmica

De bell nou i de la mà de la monitora Eva Rincón, hi haurà sessions de Gimnàstica Rítmica per a nines joves. Aquesta setmana s'havien de fixar definitivament els horaris i sessions.

Tennis-taula

Encara no s'ha iniciat aquesta activitat i s'està a l'espera de la reunió dels responsables. Sembla que hi haurà d'haver canvi d'encarregat ja que Jeroni Cantó no ho pot atendre per altres ocupacions. El projecte, però, és continuar en les activitats de l'any passat: escola i participació fins a cadets en les competicions federades de l'esport escolar.

Altres esports que també desenvoluparan activitats no tenen definit encara el programa, o no hem tengut ocasió d'obtenir-lo. En tot cas els interessats saben on trobar la informació.

TALLERS DE REPARACIONS
Miquel Jaume Ferragut
VENDA D'AUTOMOBILS
NOUS I USATS

Taller: Pl. Conqueridor, 9 - Mostrador: C. Nou, 18
 Tel. 83 63 01 - ARTÀ

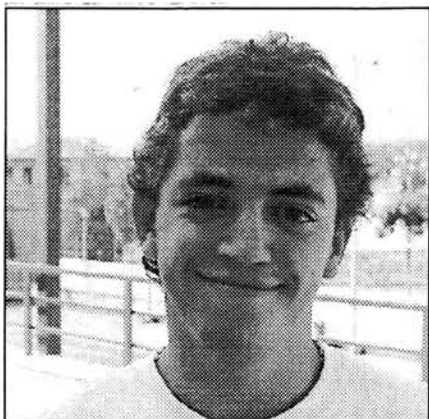
ESTANC CAN CABRER

caça i pesca

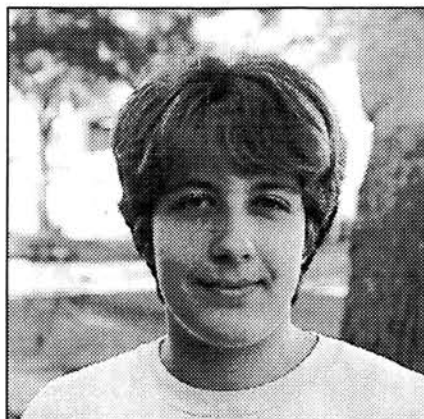
Pau Cabrer Mestre
 Ant. Blanes, 30 tel. 83 60 94 - Artà

Per què has decidit fer els estudis que has escollit?

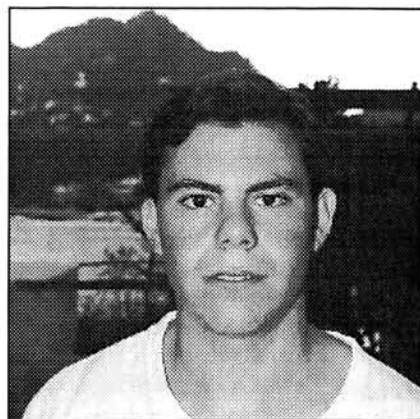
David Escanellas Genovard

Tenia la idea de fer idiomes, de traductor, però em vaig desanimar quan vaig veure que es necessitava una gran preparació i que a més era una cosa nova. Ara començaré turisme i tal volta després em decideixi. M'he decidit aquests mateixos dies, són decisions males de prendre i no sempre estàs segur d'haver triat el més convenient. No duia la idea d'estudiar, volia fer un any a l'estranger i posar més base d'idiomes. Un bon professor pot fer que prenguis una decisió o una altra, però també un mal professor et pot fer avorrir una assignatura per a sempre.

Mª Francesca Danús Nicolau

Les lletres no hi ha manera i a més no m'agraden per això sempre havia tenguut preferències per una carrera de ciències i que es pogués fer a Mallorca, almanco els dos primers anys. De moment em vull llicenciar en físiques i si puc ho combinaré amb els estudis de música, però sé que això és una cosa de més a més, però en fa il·lusió que a la llarga sigui el meu mitjà de vida. Els tests d'orientació fets durant els meus estudis sempre han indicat unes preferències per aquest tipus d'estudis, però jo pens que per damunt d'uns resultats sempre hi ha d'haver la teva pròpia decisió.

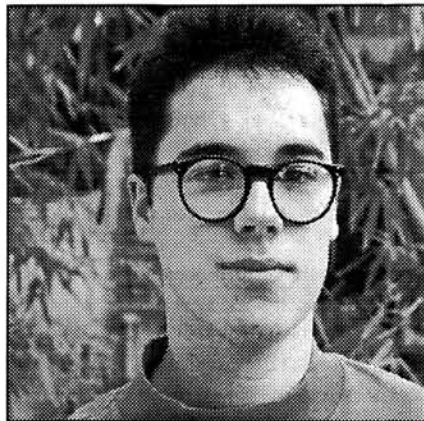
Joan Llull Canet

Altres temps volia fer història, però finalment m'he decidit per fer economia. En el nou Batxiller hi havia una introducció a l'economia i m'he acabat de convèncer. A través del Servei d'Orientació de l'Institut m'he informat de tot. També penses en les possibilitats de feina del futur, però pesen més els gusts que res. Crec que aquest estudi sempre et donen una empenta a l'hora de trobar feina a una empresa. Els meus pares m'han dit que era jo el que havia d'estudiar, que era una decisió meua i que havia de triar el que jo volgués.

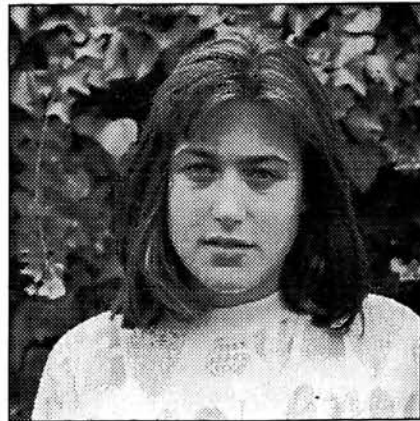
Catalina Morey Càmar

A 1r de Batxiller vaig decidir fer Treball Social, la veritat era que no en sabia massa cosa, però mitjançant el tutor em vaig posar en contacte amb l'Escola i personalment vaig anar-hi a demanar informació. Encara que del meu curs no sé de cap que faci aquests estudis sí que conec gent que té aquesta titulació i també m'ha donat tot tipus d'informació. Triïs el que triïs, les possibilitats de trobar feina són molt limitades i per això no ho vaig tenir massa en compte. Són uns estudis curts, però no crec que això hagi influït a l'hora de prendre la decisió.

Mateu Nicolau Cifre

Decidit hi estic des que vaig començar química a 8è. L'experimentació i les possibilitats de fer combinacions m'atreuen des d'aquell moment, em fa molta il·lusió fer d'analista. El cost econòmic sempre s'ha de valorar, però per això he fet feina durant tot l'estiu i si no els hagués pogut fer a Mallorca, tampoc m'hagués sabut greu haver-me'n d'anar a Barcelona. No he tenguut problemes per entrar a la Facultat, però també ja tenia pensat fer biologia. Bona part de la informació l'he tenguuda del professor de química i sobretot el d'aquest darrer any m'ha acabat de decidir.

Mª Angela Danús Femenias

Estava indecisa entre filologia anglesa i magisteri, però la veritat és que no tenia massa coratge per envestir una carrera de cinc anys; per això vaig decidir-me per la especialitat d'anglès al magisteri. Des de sempre les meves qualificacions d'anglès destacaven per sobre les altres, era una assignatura que m'agradava, però a partir de segon vaig trobar que la cosa es complicava i vaig refredar un mica. Crec que va ser decisiu l'intercanvi que férem amb un centre de Texas, em va acabar d'animar. Mai no faria uns estudis que no m'agradassin encara que m'assegurassin la feina.

L'Honorable Conseller d'Agricultura i Pesca, don Pere J. Morey Ballester, ha atès la invitació de Bellpuig de presentar a través de les seves pàgines el procés que s'espera que es desenvolupi a Artà a través de la qualificació de zona 5B. Agraïm la seva deferència i oferim als nostres lectors el seu article.

Artà i el 5B

Com és conegut, el terme municipal d'Artà és, amb el de Campos, una de les dues excepcions que ha admès la Comissió de la Unió Europea en el principi que solament podien entrar en el territori 5B aquells termes municipals que no tocassin la mar.

Figurant, doncs, a la llista de les noves zones 5B, l'Ajuntament ha presentat a la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear la petició perquè s'apliqui una «Operació Territorial Integrada» (OTI) en el terme municipal.

Però, què és una Operació Territorial Integrada?

Es un mètode de desenvolupament econòmic i social d'un territori rural que consisteix en l'aplicació de capitals pluri-fons amb el fi de dinamitzar-lo harmònicament, tot implicant en el procés la mateixa societat civil.

Per consegüent, es tracta d'un conjunt d'actuacions, coordinades entre elles, que persegueixen una sèrie de metes predeterminades pels mateixos actors del procés de desenvolupament.

El protagonista del procés és la societat civil i, més concretament, aquells que el mètode denomina «els promotors».

En lloc de seguir el mètode tradicional de subvencionar horitzontalment una sèrie de línies de desenvolupament, la idea bàsica és concentrar un capital econòmic en un territori petit, en un curt període de temps, per desenvolupar una sèrie de recursos fins aleshores inactius o inexistents.

L'Operació ha de ser plantejada de baix a dalt en el sentit que ha de comptar amb un grau de consens important per part dels habitants del territori ja que és necessària la seva participació activa, tant en la fase de programació, com en la d'execució.

S'han d'elegir els territoris que:

- a) Tenguin possibilitats reals d'èxit en l'Operació.
- b) Tenguin unes dimensions territorials i de població que permetin assolir un nivell de capital públic suficient per

que significa l'OTI.

b) Coordinar les seves inversions perquè s'assoleixi una massa crítica de capital públic capaç de catalitzar l'activació dels recursos endògens inactius.

c) Ajudar els promotors a tramitar aquells expedients administratius que necessitin els diferents projectes de desenvolupament.

d) Cuidar que les inversions en infraestructures estiguin directament relacionades amb els projectes de l'Operació. En aquest mètode de desenvolupament no hi caben inversions genèriques o globals que podrien tenir sentit en altres plans com el d'Obres i Serveis dels Consells Insulars. Es més: les accions del Pla d'Obres i Serveis ha de coordinar-se, en tot cas, amb l'Operació Territorial Integrada, per aconseguir un bon grau de sinèrgia.

e) Prestar el suport adequat de formació i entrenament per fer possibles els nous projectes posats en marxa.

f) Aconseguir que, com a mínim, s'inverteixin 2,5 pts privades per cada pesseta pública.

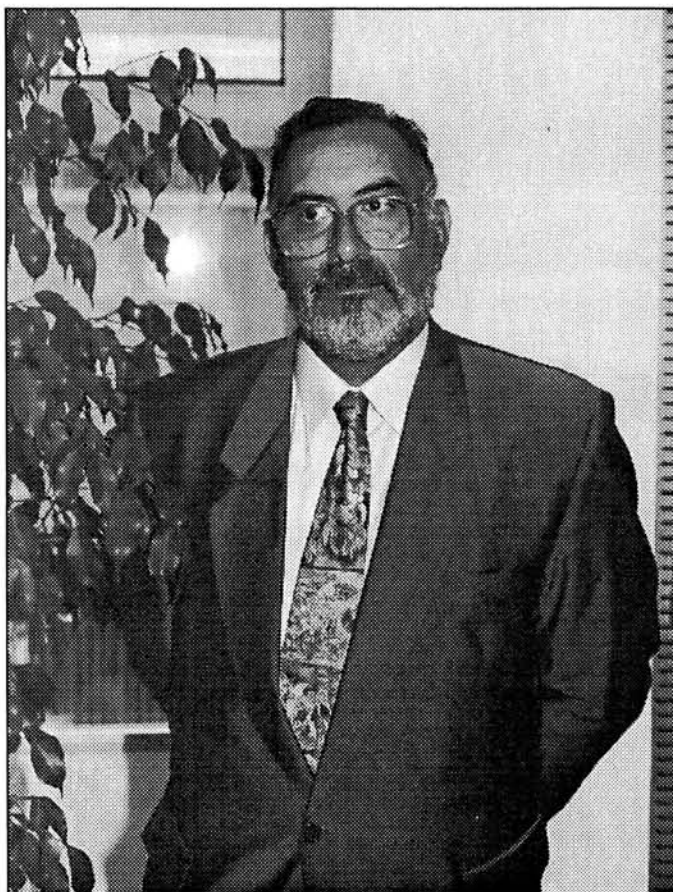
En els moments d'escriure aquestes notes, que esper que resultin aclaratòries, encara no hem rebut l'aprovació per part

de la Comissió del projecte que hem presentat per al Programa 5B (FONER II) que s'ha de desenvolupar fins l'any 2000.

Seria precipitat, doncs, parlar del blat perquè encara no és dins el sac, però sí que podem expressar la nostra esperança que, al llarg dels pròxims anys, el terme municipal d'Artà es vegi desenvolupat, com a territori rural, i aprofiti tot el seu potencial per aconseguir-ho.

Palma, 6 de setembre de 1994.

Pere J. Morey Ballester
Conseller d'Agricultura i Pesca.

L'Honorable Sr. Pere J. Morey Ballester, Conseller d'Agricultura i Pesca

catalitzar el procés de desenvolupament.

c) Tenguin recursos endògens inactius i capacitat per assumir el mètode que representa l'OTI.

Els projectes a desenvolupar han de ser:

- a) Viabls. Aquesta qualificació ha de fer-la un expert extern i independent.
- b) Tenir un promotor o promotors que s'arrisquin en la inversió.
- c) Ser coherents amb la resta dels projectes que constitueixen l'Operació.

Els poders públics han de:

- a) Tutelar el procés ajudant els diferents grups de treball formats pels mateixos ciutadans a assumir el mètode de treball

El Programa d'Educació d'Adults, en marxa

La matrícula ja és oberta i l'oferta més variada que mai.

M.S.- És a punt de començar un nou curs del Programa d'Educació d'Adults que, d'uns anys cap aquí, compta cada curs amb més alumnes i mobilitza un sector de la població artanenca cada vegada més gran. Com cada any, l'oferta educativa torna a esser molt diversa i variada i s'estructura en tres gran àrees que, enguany més que mai, permeten compatibilitats de cursos i horaris entre l'oferta local i la comarcal. En el curs passat Artà, després de Manacor, fou el municipi que comptà amb més participació de la comarca.

Enguany, per primera vegada, la publicitat de l'oferta que el Programa d'Educació d'Adults a la comarca de Llevant ofereix ha sortit de forma unitària en els cinc municipis pertinents. Al marge de l'oferta que cada un dels programes municipals per separat oferirà en el seu municipi, la idea d'oferir conjuntament totes les possibilitats permetrà que tothom que estigui interessat en un curs determinat sàpiga on el podrà cursar i a què s'ha d'atendre. A Artà, l'oferta és més variada que mai i comprèn una sèrie de novetats a tenir en compte. Les àrees en què es distribueixen els cursos tornen a esser les tradicionals: l'Acadèmica, l'àrea Laboral Ocupacional i la d'Oci i Temps Lliure.

Àrea Acadèmica

És l'àrea formativa per antonomàsia. Està completament reglada i és la que s'ofereix d'una forma més seriosa i sistemàtica donada la seva importància. Comprèn alfabetització, neoelectors, preparatori per al Graduat Escolar, el graduat Escolar pròpiament dit (presencial i a distància), i la preparació per a les Proves Lliures de FP-I. A Artà, concretament s'imparteix delimitació i electricitat. En aquesta àrea, les matèries comuns s'imparteixen a cada municipi mentre que les especialitats es cursen un cop per setmana en el poble on s'ofereixen expressament. Les novetats d'enguany en aquesta àrea són la inclusió de dues especialitats de Formació Professional de 1r grau (delimitació i electricitat) i que el curs d'accés a la Universitat per a majors de 25 anys només s'imparteix a Artà per a tota la comarca.

PROGRAMA D'EDUCACIÓ D'ADULTS

CURS
1994-95

Oferta Educativa

Casa de Cultura
NA
BATLESSA
Telf: 83 52 67

Matrícula:

... fins el 28 d'octubre

Horari:

... de dilluns a divendres
... de 18:00 a 21:00 hores

Ministeri d'Educació i Ciència
Direcció Provincial de Balears
Unitat de Programes Educatius

AJUNTAMENT D'ARTÀ
B A L E A R S

"En el curs passat participà en el programa més d'un 10% de la població artanenca."

Àrea Laboral Ocupacional

Continua oferint els mateixos cursos que el curs passat amb les novetats d'un curs d'anglès turístic originat per la molta demanda existent i un 3r nivell d'alemany turístic reclamat pels alumnes que en els anys passats havien cursat nivell I i II. La informàtica bàsica, la comptabilitat per ordinador en diverses modalitats, el curs de coneixements per a fer la declaració de la renda, el d'operaris de manteniment bàsic d'edificis, els diferents nivells de català, etc. complementen l'oferta d'aquesta àrea.

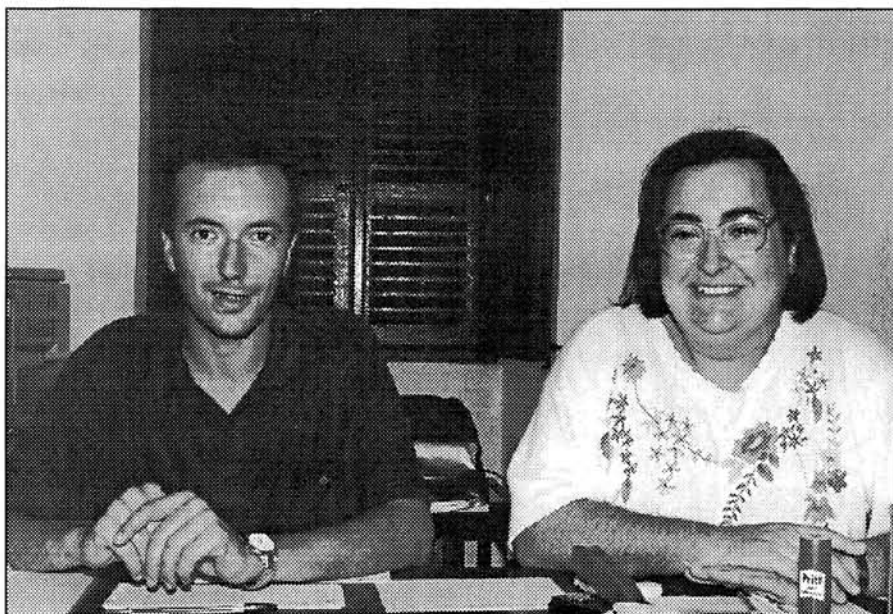
Àrea Cultural d'Oci i Temps Lliure

És, com cada any, l'àrea que compta amb més matrícules, i sobretot matrícula majoritàriament femenina. Els tallers d'artesanía i la ceràmica s'enduen la palma des de fa temps. Després hi ha la cuina, el tall i la confecció, la paret seca i la gimnàstica. Precisament la gimnàstica de manteniment enguany també s'impartirà a la Colònia, mentre que a Artà s'oferirà un doble horari, de matí i horabaixa, per augmentar la disponibilitat dels interessats.

"Molta de gent es matricula a més d'un curs al llarg de l'any."

Una matrícula en augment

L'inici del curs per a l'àrea acadèmica està previst per al 3 d'octubre, mentre que la resta de cursos començaran el 2 de novembre. L'estadística d'aquests darrers cursos, i per tal que alguns d'ells siguin viables, ha obligat a replantejar el planter de professors. L'oferta d'enguany fa precisa la contractació d'un nou professor a mitja jornada donat que el grup existent de Garantia Formativa que es continua

duent a terme requereix una cobertura constant de la qual Joan Matemales en queda com a responsable directe; d'aquí la necessitat d'aquesta contractació. D'altra banda, si analitzam les xifres dels tres darrers anys veim que les matrícules, tot i que de forma mesurada, augmenten curs rera curs. El curs 91/92 es feren 447 matrícules (un 7'9% de la població), el 92/93 se'n feren 553 (9'3%) i el curs passat 634 (10'5%). Aquests números demostren que l'augment és real tot i que molts d'alumnes es matriculen de cada vegada més a dos o més cursos el mateix any. Així i tot, si bé encara es poden augmentar els percentatges, els indicis

fan pensar que el sostre no és gaire lluny donada la població a què el Programa va adreçat. El que és inqüestionable és el dinamisme social que originen des que comencen fins que acaben i la incidència que aquest fet té dins el poble.

Amb tot, la matrícula per al present curs torna a estar oberta. Els requisits que es demanen són els de cada any: tenir els 16 anys fets (18 per als cursos de F.P. i 25 o més per a l'accés a UIB); una fotografia de carnet i una fotocòpia del DNI si és la primera vegada que es matriculen. A la planta baixa de Na Batlessa, de les 18 a les 21 hores es pot formalitzar la inscripció de tots els cursos.

Campanya de
Normalització Lingüística

**CARPINTERIA
SANCHO**

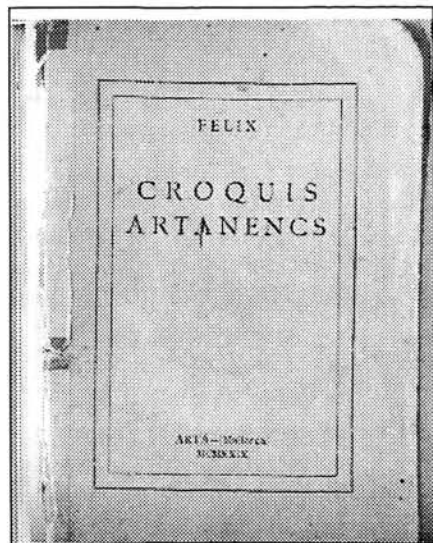
**MUEBLES DE COCINA Y BAÑO
DOBLE ACRISTALAMIENTO HERMETICO**

C/. Ciutat, 63 - 07570 - ARTÀ
Tel. 83 55 83

**DE TOT EN
TEIXITS LLEVANT**
(Balín)
(Clàssics - Novetats - Importació)

Plaça Barcelona, 2
Tel. 457078

(Davant l'Estadi Lluís Sitjar. Bus nº 8).
ATENCIÓ ESPECIAL ALS ARTANENCS
Recolliu la tarja acreditativa al
carrer Terrassa, 12 d'Artà.

«Croquis Artanencs»

Aquest és el títol del llibre del pare Rafel Ginard que el 1929 li edità, a Artà, don Andreu Ferrer, el mestre Sagristà. Es tractava d'unes col·laboracions aparegudes fins llavors a la revista «Llevant» en les quals es descrivien paisatges, festes i costums del poble. La qualitat literària de la prosa del pare Ginard justificaren aleshores l'edició i en podrien justificar, ara, una reedició.

La feina està en marxa. Jaume Guiscafrè treballa en la recopilació de totes les que aparegueren al «Llevant» posteriorment a l'edició del llibre, a les quals s'hi afegirien les que publicà Bellpuig en els seus primers anys i, possiblement, una col·lecció de fotografies d'època. Fins i tot ja hi ha un editor interessat en la publicació.

El finançament podria fer-se a través de subscripcions, que s'anunciarien un cop localitzat tot el conjunt de «Croquis» i es pogués fer un estudi econòmic de l'edició. L'Ajuntament també hi aportaria una ajuda sempre que s'assegurés una venda mínima del tiratge.

Festa de Sant Viçens de Paül

Les Germanes de la Caritat i el Col·legi de Sant Salvador vos conviden a celebrar la Festa del seu patró, el pròxim dimarts dia 27.

El vespre a les 7'30 h. hi haurà una celebració de l'Eucaristia a la Parròquia. Estau tots convidats a unir-vos-hi

Exposicions

Valeria Stefanè Klausmann.- Després del mes d'agost i les festes patronals, les sales d'exposicions municipals continuaren amb el seu programa d'exposicions anual. Enguany, en motiu de la fira de setembre, l'artista que ha ocupat les sales de Na Batlessa ha estat Valeria Stefanè Klausmann, una al·lota suïssa que estiuja des de fa uns anys al nostre poble. L'exposició s'inaugurà el passat divendres dia 9 i restà oberta fins al diumenge dia 18. L'obra exposada contemplava sobretot aigüaforts i gravats en tinta, encara que també s'hi podien veure quadres a l'oli i pastels.

Per a principis del mes d'octubre està prevista una mostra de vells pòsters de cinema que l'artista local Joan, Sopa, ha anat recopilant d'ençà que en l'establiment que regentava s'hi exposaven els cartells de les pel·lícules que es projectaven al desaparegut Teatre Principal.

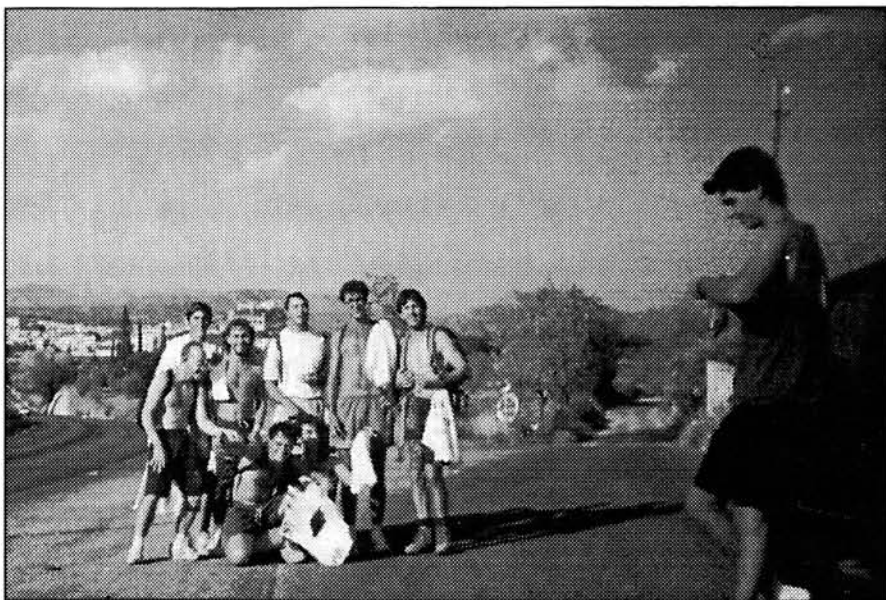
Pep Forteza.- El passat divendres, dia 16, a les 21'30 h., el pintor artanenc, Pep Forteza, inaugurava una exposició al cafè El Dorado del carrer Ciutat amb un total de 18 obres.

La idea de l'autor «és mostrar la simbologia arquitectònica medieval amb un tipus de pintura a l'oli i incrustacions de pa d'or. És també un eclecticisme d'estils, com impressionisme, expressionisme i naïf, realitzant una perspectiva amb colors molt plans».

Per altra part, podem avançar que en Pep Forteza pensa realitzar una altra exposició dins els mesos de març o abril de l'any que ve en motiu de l'obertura de la nova remodelació del Cafè El Dorado.

A Lluc a peu

El passat dia 10 de setembre 9 joves artanencs feren a peu el trajecte que separa Artà de Lluc, uns 75 quilòmetres. Bernat Ginard, Antoni Ferriol, Xisco Sansó, José Antonio Forteza, Xisco Mayol, Joan Vives, Miquel Àngel Morey, Colau Servera i Bernat Amorós partiren del bar Almudaina a les 17:45 hores, passant a les 21:30 per Manacor on s'ajuntaren amb el gruix de l'expedició. D'allà a Petra, Sineu, Inca, Selva, Caimari i Lluc on hi arribaren a les 8:00 del diumenge 11. Hi havia llocs d'avituallament cada 10-12 quilòmetres on els donaven aigua, peres, pomes i cafè per seguir desperts. Conten que, malgrat la gran duresa de l'eixida, ho tornaran a provar l'any que ve. També volen presentar una protesta contra el «Diario de Mallorca» on l'endemà donaven com a grup més matiner en partir els llorencins encara que aquests sortiren més tard que ells. A la foto els veim just a la sortida d'Artà encara amb cares alegres.

Campanya de
Normalització Lingüística

AUTOS MORA, C.B.

SERVEI OFICIAL OPEL-GM

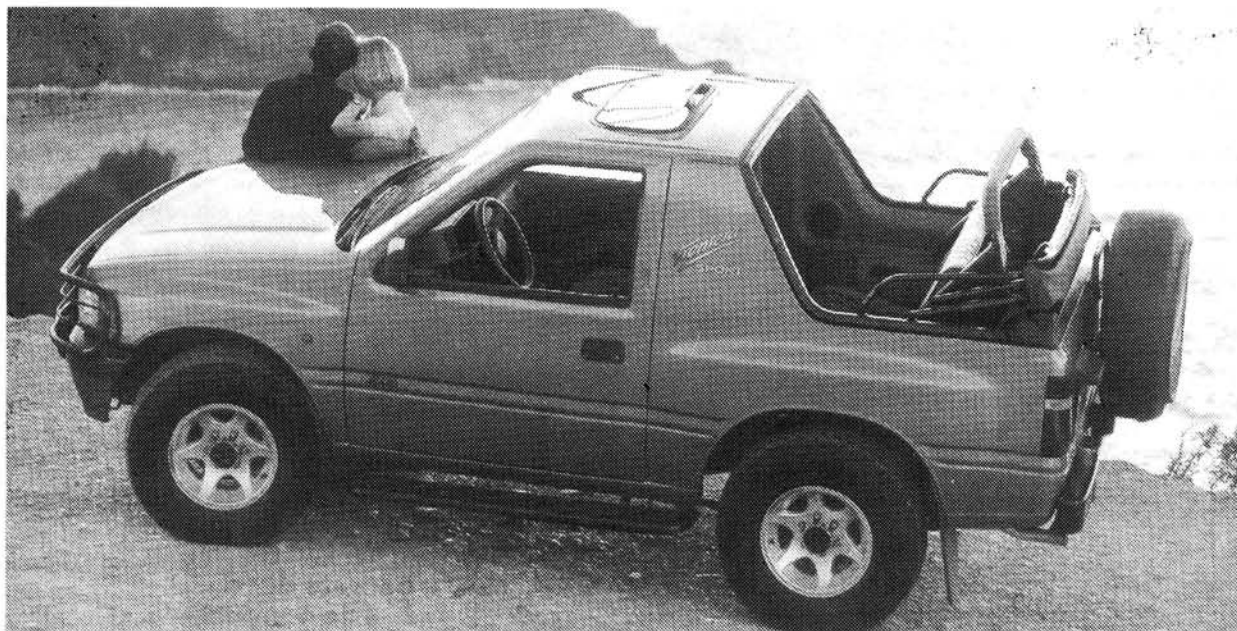
Vehicles d'ocasió

OPEL CORSA 5p. SWING, PM - BG

OPEL CORSA - GSI, PM - BK

R-19 GTS, 5p. PM - BW

RENAULT CLIO 5p. "MECANO" PM - BN

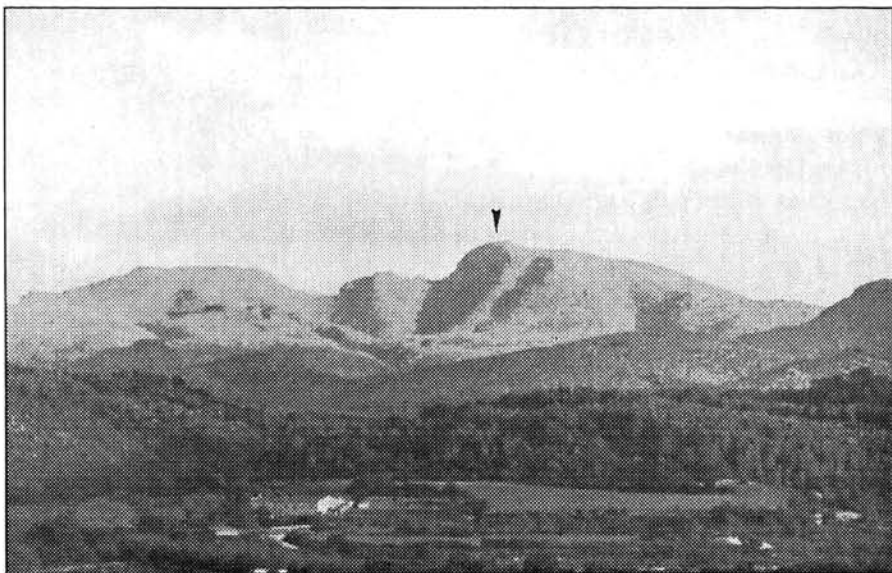
Avinguda Costa i Llobera, 55. Artà. Tel. 83 53 16

Radar a Sa Talaia Freda

Des de la segona setmana de setembre es troba a l'Ajuntament la petició de llicència que ha presentat l'Institut Nacional de Meteorologia per a la construcció de les instal·lacions d'una estació de radar al cim de Sa Talaia Freda. L'estudi que fa uns anys es va presentar, ara ha tornat a la Sala en forma de projecte complet i amb petició formal de llicència d'obres.

En el proper número pensam oferir una informació més detallada però ja podem avançar que es tracta d'unes obres que, sense incloure els aparells tècnics, tenen un pressupost superior als 165 milions de pessetes i una execució prevista de nou mesos. Un cop acabada, la instal·lació s'integrarà a la Xarxa Nacional de Radars Meteorològics.

Les obres contemplen distintes parts. Primerament, una explanació d'un vial de 620 m de longitud que uniria Ses Pesqueres amb Sa Clota, per tal de treure del nucli urbà el trànsit que provocarà les obres. Després, la construcció d'un camí de 2'5 km, que superaria un desnivell de 200 m i que tendria sis grans revolts, des de la carretera dels soldats fins al cim: arrencaria del primer revolt a la dreta després de deixar el campament dels

En el lloc senyalat amb la fletxa s'hi vol instal·lar el radar.

soldats, just després del primer portell sense barrera. Una línia elèctrica des de la que alimenta les instal·lacions de Sa Tudossa. Una plataforma al cim, de 900 m2, que anirà tancada amb una paret d'un metre d'alçada i una malla metàl·lica d'1'5 m i filferros amb pues. Sobre aquesta plataforma, l'edificació de servei, d'uns 75 m2, revestida de paret de pedra. Al mig, una torre metàl·lica amb una cúpula

esfèrica dins la qual s'hi instal·larà el radar pròpiament dit. En total, una alçada un poc inferior als 15 m. Finalment, la reparació del camí des del creuer de S'Ermita, a Son Morey, fins a la nova carretera.

El projecte, que inclou un estudi de l'impacte ambiental amb mesures correctores, es troba en fase d'estudi per part dels serveis tècnics de l'Ajuntament.

Servei policial

Dimarts dia 6 de setembre la Policia Local va establir, un cop més, un dispositiu especial de vigilància sobre els aparcaments de Cala Torta. Les denúncies de robatoris fets a cotxes aparcats havien esdevengut molt freqüents, i aquell dia varen tenir èxit.

Sobres les 12:30 un Panda amb dos ocupants hi va arribar i començà a fer voltes, fins que es va aturar. Mentre un dels dos vigilava, l'altre va començar a obrir cotxes. Els registrava per davall els seients i, des de dins, el maleter. Després el tornava deixar tancat. L'habilitat era

tanta que en un minut feia l'operació. Quan en duia 21 de netejats, es va disparar una alarma, pujaren al seu cotxe i escaparen, però a dalt, a la carretera, la policia local els va aglapir. No havien tengut molt d'èxit: només 3.000 pts. Els dugueren al jutjat de Manacor i davant el jutge negaren les acusacions, però la sorpresa va ser gran perquè tota la seva actuació havia estat gravada en video pels agents municipals.

La prova va ser irrefutable i va servir perquè el jutge els enviàs a presó incondicional, sense fiança i a espera de judici. El jutge va quedar encantat, no tan

sols per la prova, sinó per poder tenir un document il·lustratiu dels sistemes depurats que usaven els especialistes. Perquè va resultar que tenien molts d'antecedents i que el Panda que havien usat també era robat.

Associació de Bonsai

L'Associació de Bonsai Llevant anuncia el canvi de seu, que passa de ser a Ca S'Hereu (Son Servera) a estar ubicada a Artà, a l'edifici municipal de Ses Escoles, a la costa de Sant Salvador. Cada dijous, entre les 21:00 i les 23:00 estarà obert i s'atendran els associats i interessats.

CONSULTORI MÈDIC

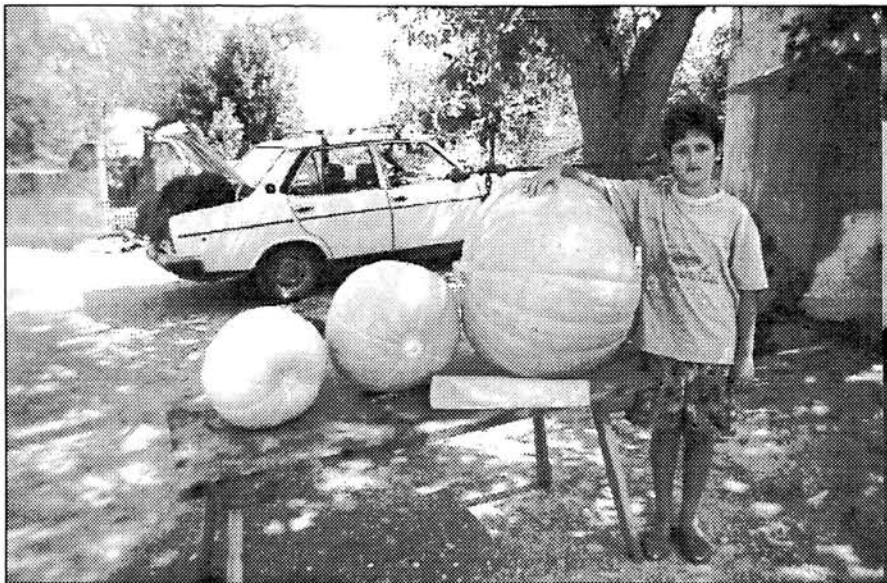
Clínic Artà

**c/ Clutat, 39 - tel. 83 62 37
07570 - Artà**

**MEDICINA GENERAL
REUMATOLOGIA
CIRURGIA
DIETÈTICA
REVISIONS MÈDIQUES GENERALS (cheques)
GINECOLOGIA
PEDIATRIA
CERTIFICATS carnets d'armes
i de conduir**

Intercanvi

El passat dissabte dia 3 de setembre tengué lloc una ballada d'intercanvi entre les agrupacions folklòriques Esclafits i Castanyetes i el Grup Folklòric de Ciutadella. La vetlada se celebrà a la plaça de la Sala, habilitada expressament per a l'ocasió a petició de l'agrupació artanenca. De les 22 hores fins passada la mitjanit hi hagué ball a voler i els membres de cada grup juntament amb el públic assistent s'ho passà d'allò més bé. No és la primera vegada que ambdues agrupacions s'intercanvien visites a una i altra illa, la qual cosa ha resultat molt satisfactòria per les dues parts amb la consegüent intenció de continuar-jo fent en properes ocasions. Enhorabona.

Accident mortal

Elke Jaspert, esposa de Jaume Danús, va morir dissabte dia 17 a causa de les ferides que patí el dia anterior en un accident ocorregut mentre muntava el seu cavall.

La infortunada havia sortit amb la seva filla Isabel a mitjan capvespre a fer un passeig a cavall. No se sap ben bé com va ser, però podria haver estat a causa d'un aflixament de la corretja que lligava la sella. En un moment donat, va caure del cavall i sense que l'impacte fos massa fort, degué ser en posició delicada. Atesa d'urgència al PAC d'Artà, va ser traslladada a Palma, però l'endemà no va poder superar les conseqüències de la caiguda.

El nostre condol al seu espòs i fills.

Escola de Música

L'Escola Municipal de Música d'Artà és a punt d'iniciar el nou curs escolar 94-95. L'oferta d'enguany és la mateixa que la del curs passat amb l'única novetat que enguany es cursarà ja el 5è curs de solfeig.

Carabasses d'estiu.- La foto és ben il·lustrativa de la singularitat dels fruits, sobretot quan se sap que són totes tres de la mateixa carabassera. L'artífex és Joan Antoni Carrió Artigues, que l'ha criada a Na Maians, amb l'ajuda del seu padrí, l'amo en Sebastià de So n'Asopa. Quan li demanàrem el secret va dir que només un, que l'havia regada amb aigua i fems de porc. Pes? la més grossa 81 k, la mitjana 28 i la més petita de les tres, 17. Bona imatge ara que comença el curs, a veure si els estudiants mediten a què es poden abocar.

Es continuarà amb els mateixos professors que el curs anterior i les dates per formalitzar la matrícula van del 26 al 30 de setembre, de les 14 a les 16 hores, a la mateixa Escola. El dimarts següent, dia 4 d'octubre restaran confirmats tots els horaris per a començar el curs pròpiament dit el dilluns dia 10. D'acord amb les ordenances municipals, les quotes d'enguany augmenten en un 5%, amb la qual cosa el solfeig, la teoria de la música i les classes d'instrument passen de 2.500 a 2.625, mentre que les classes de solfeig més les d'instrument pugen de 3.000 a 3.150. Com en els dos cursos anteriors, els alumnes integrats en la Banda de Música d'Artà resten exempts del pagament de les quotes.

5B

El proper 26 de setembre hi ha previst una reunió de la Comissió Executiva a l'ordre del dia de la qual hi ha, entre altres, estudiar la posada en marxa de les zones OTI. Tot i que l'aprovació de les proposades depèn encara de Brussel·les (vegeu l'article que publicam del Conseller d'Agricultura), es dona per fet que la proposta serà aprovada i, si és així, una OTI es durà a terme al nostre municipi. D'aquesta reunió, per tant, es podria derivar el programa d'actuació.

JOYERIA

VIKY

RELOJERIA - PLATERIA

Fabricación Propia

Carrer de Ciutat, 16
Teléfono 56 22 63
ARTA (Mallorca)

Aigües de la Colònia

El Consell Insular ha adjudicat la cinquena fase i penúltima fase de les obres d'abastament d'aigua potable i sanejament a la Colònia de Sant Pere. En aquesta fase es connectarà l'aigua potable a tots els solars que no en tenien i es completarà el sanejament de tota la zona. El pressupost és una mica inferior als 30 milions i les obres, que començaran dins el mes d'octubre, aniran a càrrec de l'empresa COEXA, S. A.

Brigada d'obres

És a punt de sortir un ban de l'alcaldia en el qual es convoca la provisió de dues places per a la brigada d'obres. Una és per a electricista i l'altra per a treballs generals, especialitzat en conducció de màquines. En ambdós casos també es valorarà l'experiència i coneixements. La contractació és de caràcter laboral per a un període d'un any, prorrogable.

El batle, a Felanitx

En la recent adjudicació de places per a professors interins de secundària, el Batle d'Artà Miquel Pastor n'ha obtinguda una com a professor d'Història i Geografia a l'Institut de Felanitx. Aquestes places són en dedicació exclusiva i això la farà incompatible amb la seva dedicació a les tasques de l'alcaldia en el règim en què fins ara s'hi dedicava. Pel que sembla l'equip de govern està estudiant quina solució es dona al tema de l'atenció dels afers municipals.

Comunitat de regants

En aquesta setmana s'ha presentat la sol·licitud davant la Junta d'Aigües del Govern Balear per tal de constituir la Comunitat de Regants que aspira a obtenir la concessió de l'explotació de les aigües sobrants de la depuradora. Hi ha més de quinze propietats interessades i s'espera que finalment s'arribi a la vintena.

«El paisatge d'Artà»

Amb aquest títol apareixia l'any 1961 (trenta anys després de la seva publicació) la segona edició del llibre de l'il·lustre artanenc Josep Sureda i Blanes, editat per la impremta Mossèn Alcover i amb pròleg de Lluís Ripoll. Després de tots aquests anys, el llibre s'havia exhaurit i resultava pràcticament impossible trobar-ne cap exemplar. Fa pocs dies, i per iniciativa de l'Ajuntament d'Artà i de la Universitat de les Illes Balears, i amb el consentiment de la família de l'autor, sortia a llum una reedició homenatge de l'obra en un tiratge de 750 exemplars. Pels qui desconeixien aquesta obra, podem dir que «El Paisatge d'Artà» és un compendi d'imatges literàries que, repartides en petits capítols, reflecteixen una comarca, un paisatge, una gent, en definitiva, la vida d'un poble en el primer quart d'aquest segle vista per un artanenc de plena llei.

Segons ens informa el regidor de cultura de l'Ajuntament, Montserrat Santandreu, està previst que la presentació de tal

Portada de la nova edició de «El Paisatge d'Artà»

reedició es faci a finals de mes i que l'exemplar es distribueixi per les llibreries del poble un cop s'hagi presentat.

Deficiències a carreteres.- Al creuer d'Es Pujols, denunciat en una edició anterior, hi continuen les noses causades pels indicadors. Quan s'inaugurà la depuradora de la Colònia, varen desaparèixer els cartells que indicaven la d'Artà, i la cosa s'aclarí un poc. Ara els han tornat a instal·lar, i la barrera visual torna a ser la d'abans, com mostra la fotografia.

A la mateixa carretera, però entrant des de Palma, entre el pont sobre el torrent i la gasolinera, un autocar se'n va dur una moixeta d'aquelles allargades. Això era el mes de juny i des d'aleshores el portell sobre el buit continua obert: qualsevol dia hi pot haver un accident en un lloc que requereix protecció.

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Plaça Orient, 6 - Capdepera
Para avisos y preavisos:

tels. 56 30 96 y 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

ESTÀ A LA VENDA

UN APARTAMENT
A CANYAMEL

informes al telèfon 83 67 10

Incendi al carrer Ca'n Sard

Per una altra part, la mateixa setmana, també es declarà un altre incendi a la casa del carrer de Ca'n Sard, 18, propietat de Pedro Fernández.

De manera accidental, en comptes de cremar una mica de rostoll i herbes seques que hi havia, el foc prengué força prop de la vivenda on no pogué ser controlat i acabà entrant dins la casa.

Malgrat tot, el foc només emmascarà, a causa del fum, bona part de les parets interiors i alguns mobles quedaren una mica afectats. Sortosament tot quedà en un ensurt.

Judici de Faltes

El proper dimecres, dia 28, al Saló de Sessions de l'Ajuntament, es celebrarà un Judici de Faltes, en audiència pública, per insults mutus. L'hora del Judici s'ha establert a les 18'00 hores de l'esmentat dia.

Contestador
83 50 33
automàtic

Curiositats.- Per les festes de Sant Salvador sempre passen anècdotes rares o curioses, així tenim que hi hagué un barri del nostre poble en el qual els vespres no hi havia llum. Com que feia molta calor, els veïnats sortien al carrer per enganar un poc el temps massa calorós, fins a l'hora d'anar a les verbenes o qualcun a jeure si no li agradava la festa.

La foto és prou curiosa. És feta un vespre (per tal motiu potser no quedí molt clara, i per tant l'explicarem) al carrer Terrassa al qual es podia tallar la fosca. I què feren els veïns? doncs encengueren una llarga filera d'espelmes i llumets ben enmig del carrer, i d'aquesta manera sabien on es trobaven perquè ben segur que encara no es veien les fesomies. I així durant totes les festes, i encara qualche vespre han de palpar per trobar caseva. Però això també passava quan no hi havia llum al poble, és clar que ja ha plogut des d'aquelles saons.

FOTO TORRES c/ Ciutat, 2 - Artà tel. 83 60 88

**PROMOCIO
PRESTICIO**

**PEL REVELAT D'UN RODET
+ LA COMPRA D'UN PACK FUJI**

OBSEQUI :

*** UNA CAMISETA**

O BÉ

*** UN SUPERBALL**

**(NOMÉS VÀLID PER A REVELATS
DE 24 O 36 FOTOS)**

CENTRE FUJI

EL RETORN DELS NINS I NINES A L'ESCOLA

El curs escolar comença amb novetats

S'estrena el primer Cicle d'E.S.O.

Redacció.- De bell nou s'han començat les activitats en els centres escolars de la nostra contrada. Del nombre d'alumnes, del professorat i de les novetats més destacades en donam compte en aquest informe llevat del de la Colònia ja que no ens poguérem posar en contacte amb el professor que ara hi ha. Com podreu veure més avall, el més destacat d'enguany és la remodelació del C. Sant Bonaventura per poder impartir el primer Cicle d'ESO.

C. S. BONAVENTURA

Com ja hem dit, és el col.legi que més canvis ha sofert enguany tant físics com també d'organització. S'ha hagut de remodelar tot l'edifici per poder impartir l'Ensenyança Secundària Obligatòria augmentant la dotació d'espai dedicat a escola amb dues aules-grup per a alumnes, un laboratori, una sala taller de tecnologia, una sala de plàstica, una de música i una sala d'informàtica. També s'ha engrandit el gimnàs. Per enguany impartiran el primer Cicle d'ESO (12-13 anys).

També, com a novetat, impartirà, de manera oficial, tota la Primària amb els seus tres Cicles complets (1r.- 6è.). Per tant, el centre està constituït com a Centre de Primària i de Secundària i té concert ambdós nivells cosa que permetrà als/les alumnes de 2n. d'ESO. que ho desitgin el poder continuar a 3r. i 4t. en el mateix col.legi.

S'ha augmentat el professorat amb una Llicenciada en filologia castellana així que el claustre del Col.legi d'ESO serà de cinc i el d'Infantil i Primària d'onze.

Quant al nombre d'alumnes ha baixat respecte al curs anterior tenint-ne ara un total de 285 repartint-se de la següent manera: 71 en E. Infantil, 153 en Primària i 61 en ESO (no hi ha EGB).

Fent referència a l'APA, no hi ha massa novetats a no ser que estan preparant l'Assemblea general i eleccions per renovar part de la junta.

C.P. NA CARAGOL

Sens massa novetats per aquest any. Més o manco es manté el mateix nombre d'alumnes que l'any passat: 275 repartint-se d'aquesta manera: 65 en E. Infantil, 132 en E. Primària (1r-5è.) i 78 en EGB

(6è.-8è.).

Compta amb una plantilla de 13 professors i professores, dels/de les quals 12 són definitius/ves i un provisional. Per tant, és de destacar, com a col.legi públic, l'estabilitat del professorat. Per altra part, i per aquest any, continua el mateix Equip Directiu que el curs anterior. També, l'APA té contractada una professora de música i l'Obispat es fa càrrec de la Religió, que aquest curs l'impartirà una professora d'Artà.

En vistes a les novetats del proper curs, a més de les tasques acadèmiques normals de tot centre, el professorat s'ha proposat treballar en el Projecte Curricular de Centre, en el Projecte Educatiu i l'aplicació, una vegada aprovat pel Consell Escolar, del Reglament del Règim Intern, que va quedar enllestit el curs passat.

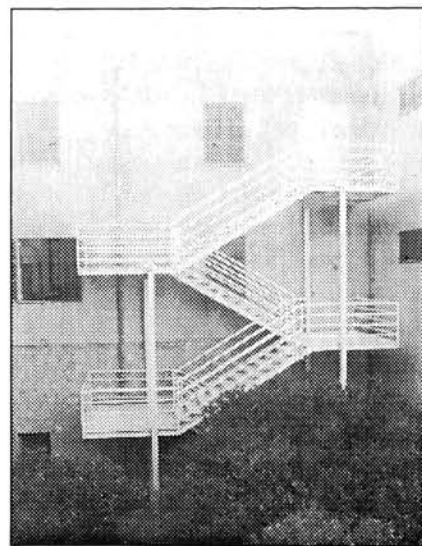
Tot i respectant les directius generals donades pel MEC., el Projecte Curricular i el Projecte Educatiu s'adaptaran a les necessitats educatives de la nostra comunitat.

C. SANT SALVADOR

Per aquest curs, i respecte al curs anterior, té un lleuger augment d'alumnat situant-se en 285 alumnes repartint-se d'aquesta manera: 31 en el 1r. C. d'Infantil i 62 en el 2n.; en E. Primària (1r.-6è.), 139; i en EGB.(7è.-8è.), 53. Pel que fa al claustre de professors són 12, més dues professores especialistes en Música i Religió.

Quant a les novetats a destacar, la primordial és que dins el present curs, per l'octubre per més senyes, s'iniciaran les obres per acondicionar l'edifici per poder impartir l'ensenyament de la Secundària Obligatòria (ESO), ja que el passat 25 de febrer la Direcció General de Centres escolars del MEC. va remetre a l'escola la resolució de 17 de febrer de 1994 per la qual s'aprova el projecte del Centre de Secundària «Sant Salvador» d'Artà.

La resolució firmada per Carmen Maestro Martín (Director General) confirma que una vegada dutes a terme les obres proposades, aquest centre, a més de l'Educació Infantil i Primària, tindrà també 4 unitats d'Educació Secundària amb una capacitat de 120

Escala d'incendis obligada per la remodelació del C. Sant Bonaventura. Està ubicada dins el pati dels tarongers.

llocs escolars i que aquestes unitats seran concertades de manera que els alumnes podran obtenir l'Educació Secundària Obligatòria totalment gratuïta sense canviar de centre.

A nivell pedagògic, a més dels cursos de formació del professorat, s'elaborarà el projecte Curricular de Centre del 3r. Cicle de Primària i s'establiran els criteris per confeccionar el Projecte Educatiu del Centre d'acord amb el Caràcter Propi de les escoles de les Germanes de la Caritat.

Pocs canvis es preveuen dins l'APA d'aquest col.legi ja que en el curs passat es varen realitzar eleccions.

Per acabar, aquest Centre destaca la importància que té l'estreta col.laboració entre tots els membres de la seva comunitat educativa (alumnes, pares, professors) ja que si no fos així la seva tasca seria molt més difícil: «Molts dels nostres pares de forma voluntària i totalment desinteressada estan realitzant diferents activitats i tallers, com són els de dansa, psicomotricitat, teatre, tambors, tapisos... i sobretot dur endavant la dura tasca de treure cada trimestre una publicació escolar titulada «ES XIBIU» on es presenten les principals notícies i activitats escolars a més de diferents col.laboracions literàries».

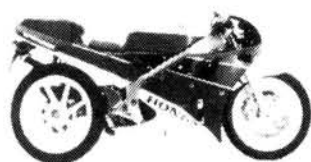
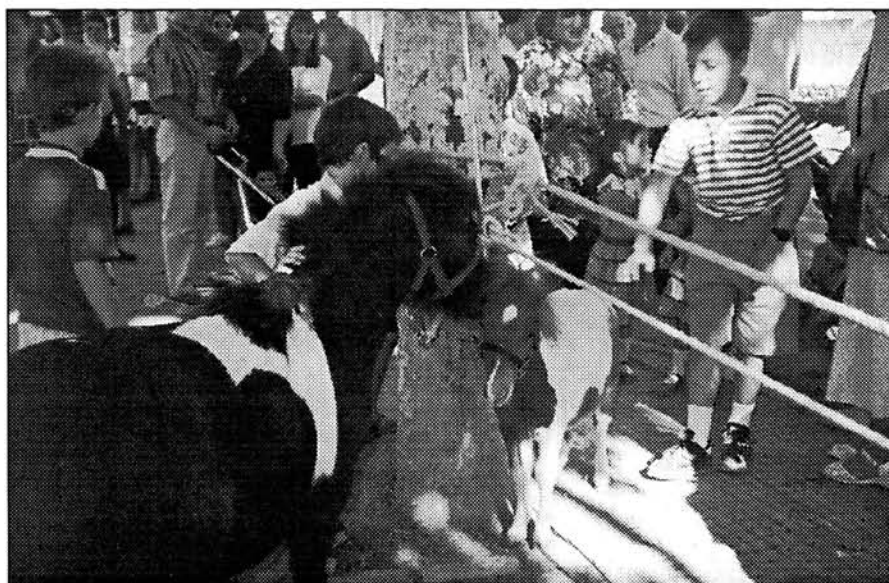
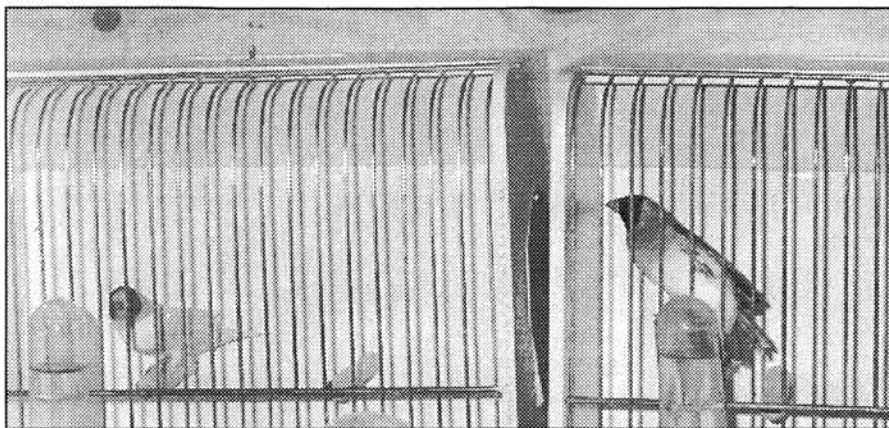
Fira 1994

El passat diumenge dia 11 Artà va celebrar la seva Fira anual, com té per costum i tradició des de fa molts anys.

Com sempre va ser molt concorreguda per la gent artanenca i també per molts de fora poble, ja que molta en compareix i participa d'aquesta diada. El mateix dia el «Diario de Mallorca», a la secció de part forana, anunciava la nostra fira amb lletres normals i convidava la gent a presenciar els molts actes que s'havien de celebrar. A la mateixa plana, s'anunciava també una altra fira d'un poble bastant llunyà on esperaven uns milers de visitants. La nostra era més ximpleta, però suficient, perquè sempre hem dit i mantengut que, la gent artanenca, sempre correspon i basta bé per fer festa, això no vol dir de cap forma que no siguin ben arribats tots els de fora que volen participar de les nostres festes. No en faltaria més. Però volem ressenyar que no importa que ens facin massa propaganda ni que hi comparegui cap personalitat per donar més importància a les nostres celebracions.

Dit això, passam a fer un breu comentari del que més o manco es va desenvolupar a la Fira-94.

Més firaires que mai, més gent per mig que mai. Ja no es conformen amb els carrers habituals i la plaça sinó que els carrers voltant la mateixa plaça romangueren ben atapeïts de parades i el carrer d'Antoni Blanes fins prop de ca'n Matemales. Per altra part, vistosa fou la mostra de cavalls de trot i galop i de canaris a la plaça del pes, el concurs de cans al Collet, la mostra de motos antigues a la Central, tot i que varen ser poques les exposades. Tota la Gran Via repleta de cotxes

MOTOS-BICICLETES
COMERCIAL SANSALONI

c/ fondo nº 5 - tel. 83 62 93 - ARTÀ

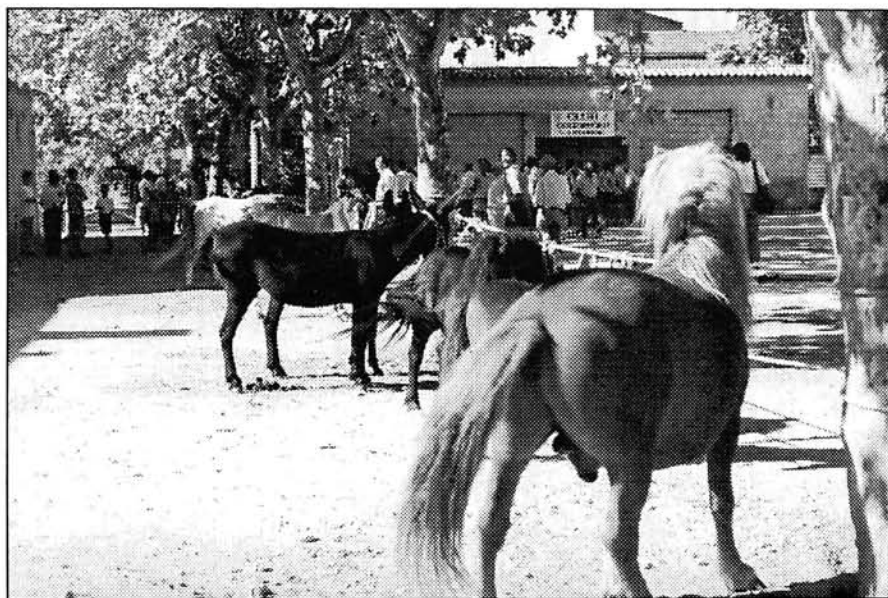

de totes les marques i models, exposició de maquinària agrícola i utensilis de feina a la ferreteria de Ca'n Toni Pascual, a Comercial Artà, i a Ca'n Sansaloni moltes motos i altres utilitatges de feina.

I no en parlem de taules i llocs d'exposició de tota mena d'articles d'allò més variat. Venda de samarretes, i altres coses a benefici de Ruanda, i molts de cossiolets i ramells de tot color. No sabem, és clar, si la gent va gastar molt o poc, així mateix hem consultat alguns dels comerciants locals i ens han dit que han fet manco calaix que altres anys, en canvi altres ens han manifestat que han hagut de reposar alguns articles perquè els varen acabar. Mirar, sí que la gent mirava, ara comprar ja és una altra qüestió. Un detall a observar és que de cada any s'allarga més l'horari; enguany eren les dues i encara hi havia molta gent enmig. Hi ha hagut gent que també ens han insinuat si seria bo que la fira duràs tot el dia.

A part del trull del matí de la fira, hem de dir que els actes del programa ja començaren el divendres amb la inauguració de l'exposició de gravats a Na Batlessa a càrrec de Valèria S. Klausmann, que fou molt visitada. El dissabte horabaixa dos partits de futbol, infantils i cadets, i al Poliesportiu es va fer la III cursa de la Fira a la qual hi varen participar prop de seixanta corredors entre locals i forans. El mateix vespre i a l'amfiteatre de Na Batlessa, representació d'obres xineses, acte que fou del gust dels assistents els quals aplaudiren les gracioses postures dels actors. El diumenge horabaixa hi hagué carreres de cavalls, a Son Catiu, organitzades pel Club Hípic Artanenc i al vespre, per tancar la diada de la Fira, el Grup Escènic Artanenc va posar en escena l'obra titulada «Un dels darrers vespres de Carnaval», la qual maldament ja havia estat estrenada fa un temps, va ser llargament aplaudida pels moltíssims espectadors que ompliren de gom a gom l'amfiteatre.

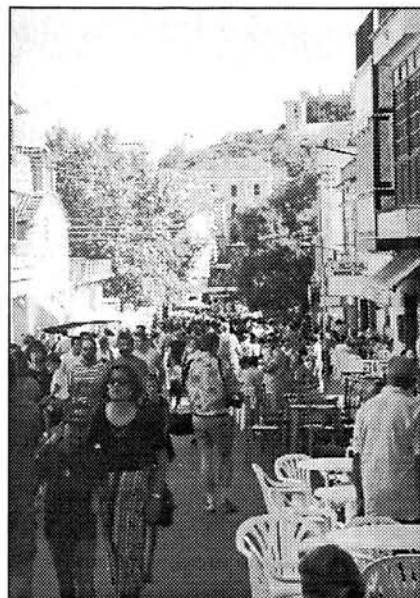
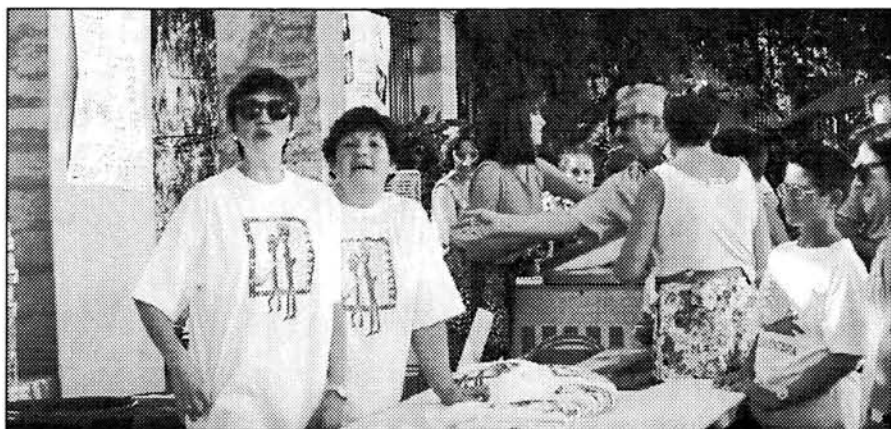
Pensem que la Fira d'enguany va ser tot un èxit de participació en

tots els ordres ja que el temps també va col·laborar, feia una calor que va fer que les teulettes dels bars es vessin replenes de gent que refrescava. Semblava més Sant Salvador que la fira. Així que esperem que l'any que ve sigui més o manco com enguany i ens podrem donar per ben satisfets.

Molts d'anys i fins l'any 95.

G.B.

DESPATX CENTRAL

P. de S'aigua, 7
07570 - Artà - tel. 83 52 32

SUCURSALS

ARTÀ

c/ Ciutat, 51
tel. 83 56 18

CALA RAJADA

c/ Leonor Servera, 91
tel. 81 82 34

c/ Nuredduna, 24

CANYAMEL (Capdepera)
tel. 83 56 18

c/ Cala Agulla, s/n

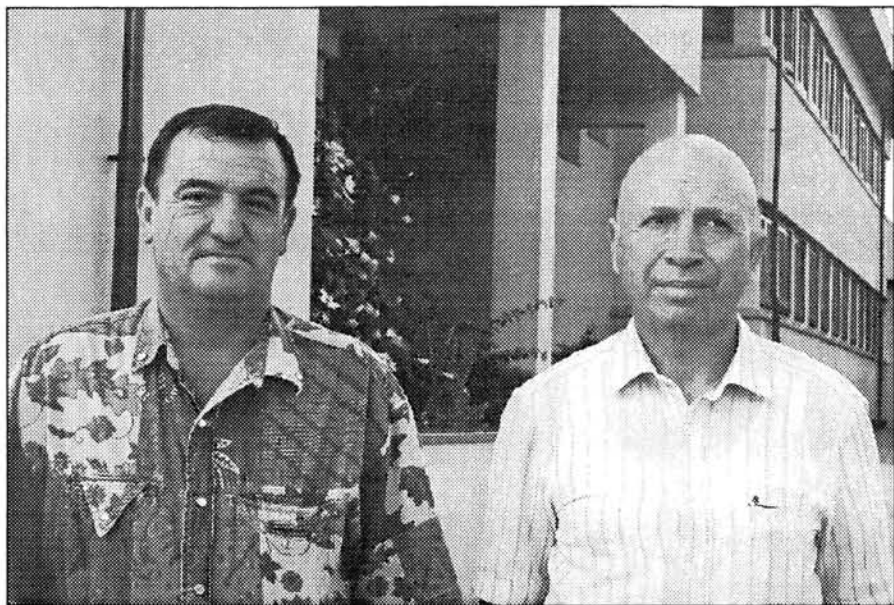
CALA RAJADA
tel. 56 40 67

Jeroni Cantó Servera i Joan Carrió Servera

25 anys d'ensenyament a Artà

Jaume Morey.- Enguany s'acompleixen els 25 anys des que Jeroni Cantó i Joan Carrió vengueren a Artà a exercir la seva professió de mestres, a l'Escola Parroquial. Hi quedaren quan es va convertir en l'actual Sant Salvador fins que, ja amb el Col·legi Públic de Na Caragol obert, tornaren a l'ensenyament estatal. Al pocs temps de ser a Artà, va començar l'aplicació d'una reforma nascuda de la llei Villar Palasí, de 1970, i ara comencen a veure'n la substitució per una de nova, la derivada de la LOGSE. Entremig, un quart de segle de contacte amb els alumnes en una època de canvis qualitatius, i quantitativs, importants en l'ensenyament.

Bellpuig.- Fa 25 anys que ensenyau a Artà, sou els degans dels ensenyants artanencs...

Jeroni Cantó Servera.- Dels que ensenyem aquí, som els més vells, però n'hi ha d'altres, de mestres artanencs, majors i que encara estan en actiu.

B.- Venguéreu a Artà des de...

JeCS.- Jo estava a Pobla de Segur, al Pirineu de Lleida, on hi havia fet tres cursos, després d'haver estat tres anys a Capdepera en una campanya d'Alfabetització d'Adults. Gairebé tots els de la meua oposició anàrem a aquella campanya perquè les places eren a Mallorca: en Toni Sureda, per exemple, va venir a Artà...

Joan Carrió Servera.- Jo feia classe a Manacor, en els tres darrers cursos anteriors, a Sa Torre, el meu primer destí, i em donaren la plaça definitiva a Sant Josep, a Eivissa. Per poder quedar a Mallorca vaig fer les oposicions a les Parroquials i així no haver-me'n d'anar de Mallorca.

B.- Mestres estatals, però venguéreu a l'escola Parroquial, que era de titularitat privada...

JoCS.- Era de l'església, que posava la infraestructura. Es tractava d'un conveni Església-Estat, en què els professors eren estatals.

B.- N'hi havia moltes d'aquestes en aquell temps?

JoCS.- A gairebé cada poble. Aleshores l'església tenia les seves escoles, però poc a poc varen anar desapareixent i les

nostres places quedaren en la qualificació de «a extingir».

JeCS.- Va ser a causa de la Llei Villar Palasí, del 70, que obligava a un mínim de vuit unitats per centre i els existents o s'havien de transformar o havien de desaparèixer. Les possibilitats eren quedar com a privades, sense ajuda estatal, o concertades.

JoCS.- La concertació era gradual. Al principi només érem nosaltres dos, però poc a poc l'ajuda al col·legi permetia que contractassin més professorat.

B.- Ha mudat el panorama des d'aleshores...

JeCS.- Respecte a l'ensenyament, la Llei que hem dit, de 1970, va estructurar l'escola a base d'unitats: cada classe amb un professor, amb alumnes d'un mateix nivell. Després s'anaren introduint especialistes als cicles superiors i pre-escolar. La carrera de magisteri també es va estructurar en especialitats. **JoCS.-** Es varen acabar els Certificats d'Estudi, que es podien obtenir als 12 anys, es va absorbir el Batxillerat Elemental i l'escolarització bàsica, l'EGB, l'Ensenyament General Bàsic, va passar a durar fins als 14 anys. Això s'ha mantingut fins ara.

B.- I quant a centres, també ha mudat Artà en 25 anys...

JoCS.- Hi havia quatre centres: els Franciscans, només amb nins; la Parroquial, al Centre Social, també masculina; la Caritat, allà on ara és el Sant Salvador,

només femení; i les Escoles Nacionals, Ses Escoles que deien, amb dos mestres per a nins i dues mestres per a nines. Aquell curs també va començar el Col·legi Municipal d'Ensenyança Secundària. Nosaltres també hi col·laboràrem com a professors.

B.- Però les escoles nacionals es varen suprimir...

JeCS.- Feia pocs anys que érem aquí... Va ser un poc a causa de la nova llei. Per una part, perdien alumnes. Per l'altra, la nova classificació de centres amb uns mínims... La Parroquial i Sant Vicenç de Paül s'unificaren i formaren l'actual Sant Salvador; els Franciscans també feren la reconversió en centre de vuit unitats.

JoCS.- Les Escoles Nacionals quedaren en inferioritat i l'Estat degué preferir que les inversions les fessin els titulars privats, com els altres col·legis d'Artà, i les Escoles Nacionals hagueren de tancar.

B.- I més canvis: entre l'alumnat...

JoCS.- Crec que eren més creatius, els alumnes de fa 25 anys... tenien menys mitjans, però feien molta més feina i eren més creatius...

JeCS.- Abans, amb un al·lot de capacitat mitjana però gandul, el mestre tenia més possibilitats per ajudar-lo a acabar l'escolaritat obligatòria amb una nota acceptable. Ara, si l'alumne és gandul, que no va de feina, el professor moltes vegades es veu impotent per arribar a uns resultats semblants als d'abans. Que quins recursos no hi ha ara? El mestre llavors

era mestre, gaudia de més respecte entre els alumnes i entre les famílies i, per altra part, l'educació no era tan permissiva. La societat ha canviat de tal manera que avui en dia l'al·lot fa allò que li ve de gust, i allò que no li ve de gust... moltes de vegades no ho fa.

B.- Parlau de disciplina... Era més eficaç abans, quan es podia exigir més disciplina?

JoCS.- Per al mestre era més còmode. Per a l'alumne és clar que no. Eficax? Dubt que fos més eficaç. Primer feies una explicació i deies, «vaja, que m'ha sortit de bé. Llàstima que no m'hagin entès». Ara, en canvi, et dius «No m'han entès, on m'hauré equivocat? què passa aquí?». Abans no es pensava en la motivació, i ara sense motivació no hi ha res a fer...

JeCS.- Hi havia més enteniment entre el mestre i la família. Els pares col·laboraven amb el mestre. Ara els pares no donen el mateix valor a la disciplina que les famílies d'abans. Això fa que a vegades els al·lots es desentenguin de l'aprofitament escolar. Però els al·lots tenen més confiança i hi ha més diàleg entre professor i alumne, i això és molt bo.

B.- I ara una nova llei, la Reforma, la LOGSE...

JeCS.- Nosaltres dos no n'hem fet, encara, seguim fent EGB. Enguany al nostre centre ja feim fins a cinquè del nou sistema, però nosaltres continuem amb el sistema vell, a extingir també. D'aquí a tres anys, ens haurem de reconvertir: podrem triar de seguir a la nova primària o fer el primer cicle de la secundària obligatòria, l'ESO.

JoCS.- De fet, hi ha hagut una baixada de nivells. El que amb l'EGB veien els alumnes als 14 anys, ara, amb l'ESO, els ho allarguen fins als 16, més o menys els mateixos continguts. Introduïxen noves matèries, com informàtica i tecnologia, que abans no veien a l'EGB. L'ESO varia molt en relació a l'EGB: l'alumne es pot

sentir molt millor a l'escola, amb el nou sistema, molta més democràcia, molt més diàleg...

JeCS.- Caldrà tenir un mínim d'experiència abans de saber si s'hi guanya o s'hi perd. Un aspecte importantíssim que ve amb la LOGSE és la reducció d'alumnes per classe, s'abaixa a 25 alumnes per aula i això és molt important, perquè el mestre té possibilitat de fer la feina més individualitzada que no abans. Altre temps hem tengut 45 alumnes dins l'aula i és bo de veure que la feina amb 25 ha de retre molt més.

JoCS.- També hi ha la introducció de nous especialistes: d'Educació Física, de Música... la llengua estrangera que s'avança als primers cursos... Una cosa és clara: tenim més mitjans d'equipament, molts més.

B.- Com a balanç, amb la vostra experiència de 25 anys a Artà, com a mestres, i més com a professionals... Ha canviat per bé...?

JoCS.- Els alumnes que tenen possibilitats, són molt més bons que no abans: han tengut més mitjans i els han sabut aprofitar. Però la mitjana, és més baixa. Abans, els alumnes que començaven una carrera a la universitat, era un incert que no l'acabassin, mentre que ara...

JeCS.- Abans els qui estudiaven s'esforçaven més. Ara crec que la televisió i tantes facilitats per omplir els moments d'oci fan que els estudiants pensin més en altres coses que no en els estudis.

L'experiència m'ha ensenyat que fa més un estudiant normal amb voluntat que no un altre més intel·ligent però sense interès.

JoCS.- Crec que s'ha de dir... els alumnes problemàtics han augmentat i l'escola no disposa de mitjans per fer-hi front. És la societat en general, que ha canviat en aquest sentit, quant a convivència, adaptació a la societat. Pot ser que en aquests 25 anys, en què s'ha produït l'accés al món laboral de moltes mares, s'ha notat un canvi en certs alumnes, que semblen com a desprotegits, insegurs i que corren el perill d'acabar essent inadaptats... Això es nota a l'escola, i no disposam de recursos per fer front a aquest tipus de problemes. La incorporació de la dona al treball ha creat molts de beneficis, però de rebot pot ser que els nins no estiguin tan ben atesos com abans.

JeCS.- Professionalment he tengut més satisfaccions que desenganys, perquè veig que els meus antics alumnes han tret profit de les meves ensenyances. Jo pas molt de gust de saber que un ex-alumne meu ha acabat, per exemple, una carrera o que ha aconseguit una bona feina...

JoCS.- L'escola ara és molt millor, més racional, més apropiada a l'alumne, però no acaba de ser massa significativa, perquè després et trobes amb alumnes que a l'escola no han tret massa bons resultats, però que a la vida professional han triomfat, i a la vida familiar també... l'escola no és l'únic element que determina l'èxit a la vida.

Campanya de Normalització Lingüística

Comercial
ARTA

EN ARTA:
Carrer de Ciutat, 26 - Tel. 83 61 48

EN MANACOR:
Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

Massey - Ferguson. Tractores

CONDOR	Motocultores y Motobombas
BATLLE	Empacadoras • Rotoempacadoras y Sistemas de riego
ZAZURCA	Equipos preparación Tierra y Siembra
AGUDO	Cubas de vacío
MONDIAL Y OPEM	Motosierras
GAVARA	Pulverizadores
GASPARDO	Barras de Corte
JUSCAFRESA	Remolques
BLANC	Peladoras de Almendras
BRUN	Abonadoras

MASSEY-FERGUSON

condor

BATLLE

Contestador Automàtic

«...Insistim en el tema d'arreglar l'entorn del Santuari de Sant Salvador. A més he sentit parlar que els donats volen deixar de ser els guardadors d'aquest lloc tan venerat per tots els artanencs. I que en trobaran que vulguin seguir aquesta tasca?».

Segur que si es tancaven els dos portals que donen entrada al recinte amb unes barreres altes i de ferro, ja evitarien que

fos fàcil entrar, sobretot amb cotxes o motos. Tal volta seria bo que l'Església i l'Ajuntament es posassin d'acord i es podria donar un poc de sou o ajuda als qui volguessin mantenir la neteja i ordre del recinte. Sabem que l'Església els paga el telèfon, la llum, la renda de la casa és franca i encara tenen qualche petita compensació. Però tot això, així com estan avui les coses fa falta un poc de

vocació i saber estar a un lloc solitari. Així que s'han de prendre mesures per tal que Sant Salvador estigui guardat com sempre més o manco ha estat, de la forma que sigui. També insistim que els voltants (les marjades) siguin cuidades així com cal, donant una imatge més acollidora pels molts visitants que tenim al santuari...»

PLUVIOMETRES DEL TERME D'ARTA avanç del mes de setembre de 1994

DATA	SA CORBAIA	URBANA	ES PONT	SON MAGANET	ETS OLORS	ERMITA BETLEM	COLONIA ST.PERE
Dissabte, 17	18'5	30'8	30'5	30'3	48'1	17'0	6'0
Diumenge, 18	2'2	3'5	4'0	5'0	5'4	0'0	0'8

LLISTA DE NOCES

ELECTRODOMÈSTICS

JUGUETERIA

Comercial Sansaloni

OBJECTES REGAL

C/ RECTA, 2 TEL. 83 62 93 - ARTÀ

BAL - 090 Telefax 586470
Telex 69565 VGOR E

Calle Binicanelle, 12 Carretera Cala Agulla, 19
Tels.: (971) 585515 - 585552 Tels.: (971) 564300 - 564017
CALA MILLOR CALA RATJADA

Anem a cercar esclata-sangs a la Cerdanya

Salidas - 24 sep - 01 oct - 08 oct - 15 oct - 22 oct - 29 oct - 12 nov y 19 nov.

Precio incluye - avión + hotel pensión completa + almuerzos en restaurantes + bebidas en las comidas + autocar para las excursiones + guía especialista durante el viaje y programa de animación por las noches.

ZARAGOZA - BURGOS - CANTABRIA

Del 02 al 06 oct - 39.900 pts.

(Programa «TODO INCLUIDO», pidanos información detallada.

PUENTE DEL PILAR

LISBOA. Del 08 al 12 oct. 57.900 pts
VALLE DE ARAN. Del 08 al 12 oct. 57.900 pts
LOURDES - ANDORRA. Del 08 al 12 oct. 39.500 pts
MADRID. Del 07 al 12 oct. 45.500 pts
GALICIA. Fiesta del marisco. 53.500 pts
Del 08 al 12 oct.
PARIS - Futurscope y Eurodisney. 66.900 pts
Del 13 al 18 oct.

CANARIAS. Desde 41.100 pts.

Incluye avión + traslados + hotel*** + desayuno + seguro.

GRAN PREMIO PEPSI DE EUROPA DE MOTOCICLISMO CIRCUITO MONTMELÓ

Salida en grupo desde Cala Millor, Son Servera día 09 oct. Precio 13.350 pts. Incluye traslados a aeropuerto Palma, avión hasta Barcelona y traslados al Circuito Montmeló.

El quiromassatge

Efectes sobre el sistema nerviós

Darrerament hem estat parlant dels efectes mecànics que proporciona el quiromassatge damunt els diferents sistemes i aparells del nostre organisme, però el tema que ens ocupa avui mereix, per extensió i complexitat, un apartat més individual que ens permeti relacionar els efectes mecànics i psicològics produïts per un contacte manual del massatge dins el conjunt anàtic i funcional del cos.

El Sistema Nerviós és, al meu entendre, l'element més important del cos humà. Dirigeix, controla i executa qualsevol acció voluntària o involuntària que hom vol realitzar en qualsevol moment del dia o de la nit.

Les seves ramificacions nervioses, que s'extenen per tot l'espai corporal, ens permeten un contacte amb l'exterior, a més de l'interior, mitjançant els nostres cinc sentits: vista, oïda, olfacte, gust i tacte.

Algunes malalties físiques no són més que el reflex d'alguna alteració a nivell del sistema nerviós. D'aquí que

la medicina en general atribueixi als nervis quasi les tres quartes parts de les malalties i malgrat sigui un tòpic, val a dir que en la quasi totalitat d'aquestes afeccions el sistema nerviós hi té molt a veure. No caldria, doncs, prestar menys atenció al nostre centre vital?

Recordem doncs que en la societat actual, i cada cop amb més força en els pobles, la denominació «stress» és ja un factor comú dintre el marc personal i laboral de tothom.

El quiromassatge és un dels mètodes terapèutics que contribueixen a millorar físicament i psicològicament la recuperació d'un ritme de vida més harmonitzat, mitjançant els seus efectes mecànics i psicossomàtics.

Els seus efectes són:

- Estimulació davant de parèsies i hipotrofies musculars per debilitació d'un nervi determinat.
- Reequilibri dels ritmes respiratoris i cardíacs.
- Calma i reestructura neuràlgies, migranyes, trastorns del son (insomni),

tensions cervicals i facials, espasmes i tremolors, etc.

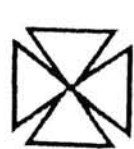
- Alteracions varies del metabolisme en general produïdes per una hiperactivació nerviosa (restrenyement, males digestions, hiperovulacions, etc.)

En general, a causa que el Sistema Nerviós ho controla tot, tota afecció tendrà un origen o una repercussió nerviosa que es manifestarà aparentment en una alteració metabòlica.

Així doncs, tots els efectes del quiromassatge de les darreres edicions, muscular, circulatori, ossi, metabòlic, etc. tenen una relació directa o indirecta amb el Sistema Nerviós, perifèric, vegetatiu o central per la qual cosa no és necessari repetir els seus efectes.

Continuarem amb els efectes psicossomàtics. Salutacions.

David González.

Quiromassatge terapèutic-deportiu

*Dilluns i Divendres
de 9 h a 13h
al Centre Mèdic Artà
Avda. Ferrocarril, 2
Telf: 835221*

*Dimarts-Dijous
Particular- domiciliis
telf: 565454
hores convingudes*

Anecdotori ensaïmader. II i final.

A l'Anecdotori que publicàrem en el passat Bellpuig, solsament esmentàvem part d'algunes de les opinions en contra del gambusiner programa que els responsables municipals s'arrabassaren de la mollera en comptes d'amenitzar les proppassades festes patronals.

Sortosament i ben iguallet que el quartó d'en Pep Totes, hi hagué civada i blet. Volem dir que un cert nombre de joves (progressistes o menfotistes, anau-ho a cercar), així com també gent major, mamballejà l'ensabonada saniosa que l'oferta de l'insòlit octògon de cartró representava a fi que els artanencs poguéssim anar de galena.

D'altra banda, però, un esplet de contribuents es guardarien tant com de pelar-se els genolls de donar el salpàs a un objecte tan burlesc i sarcàstic com va ser el regal d'una invisible ensaïmada.

¿Tal volta sia que molts no assoliren el grau d'astorament que calia per jutjar la presentació i els absurds continguts que la modernista capsia tesorejaven?

¿Quina de les dues tendències és l'encertada? La dels que guiparen que la manganella festiva estava engafatada al camuflatge trampós d'una celada «billes-tra», o la d'aquells que llançaren dards emmetzinats contra els autors de l'insospitat programa?

Per a nosaltres, tant se'n val, tota vegada que no sempre la penitència suporta la rèplica adient als pecats comesos.

No oblidem que, a parts similars, un poble sol ser un esmitjamnet de Pilat i Barrabàs. Dementres el Procurador de Judea, per decantar-se les mosques justicières de sobre, ne tingué suficient amb un gibrell ple d'aigua, el díscol Jueu es contentà amb ser el guitzer inventor de les eternes barrabassades.

«Basta de programetxos encotillats al temps de na Maria Enganxes», deien alguns (En els ancestres maritals del Sol i la Lluna, Maria Enganxes es llogà per enganxadora de carros. Tota la vida confoné les cabeçades del salletó. Com és bo de veure, morí de caperrudesa).

«Avui imperen normes desacostumades pels que encara nien dins sa foganya d'antany», contestà un al·lotell que no anava de coverbos de la mare Celestina.

«Es qui ha fet aquesta pardalada demostra dues coses: Que ell no és ningun pardal senalla i que, de rebot vol que els altres sien intel·ligents per poder captar

s'indirecta».

«Que hi trob a ne's programa? Que hi ha més cunya que osca, però més val una ensaïmada d'il·lusió que mil fornades de decepció».

«Es que ha encomanat aquests paperots tan «raros» deu ser un cappare de dins La Sala. Afirmaria que aquest peix gros és igual d'optimista «com» aquell homo que, a pesar de dur es barram postís, seguia tallant-se ses ungles en dilluns per por de tenir mal de queixal.»

«I que vols que et diga senyor meu? Trob que sa «reverència» (deferència) d'es batle ha perescut sa mateixa d'es barber d'en Gori «Calvo» quan a s'hora de tallar-li es «cabells» li deia: «¿Com sempre, Gori? ¿T'he de fer una miqueta es baixos?» «Si, du-ho arreu».

També podem citar es cas d'un genitor el qual reblant pestes fogueres contra els causants del malaveig, fou safalcats per la pròpia filla, tot la parenta explicar-li les raons per les quals el progenitor anava calçat per aigua i no pas en sabates de xali:

«Mon pare; contestau-me a lo que vos diré: «Per què vós sempre duis es vostro temps en remolc? Bé ho deis en això de «en es meu temps tot era millor»; «en es meu temps aqueixes coses no passaven»; «en es meu temps hi havia més enteniment i respecte». «Ara jo vos deman: ¿Estau convençut de no confondre respecte amb por?»

En dos esgons l'home canvià de zigaziu.

És fàcil col·legir que les «ofenses» particulars dels tertuliàries-receptors del programa, eren adreçades en descrèdit dels càrrecs, mai per mai contrari a la respectabilitat física i integral dels nostres administradors públics.

La gent amb la qual parlàrem, malgrat que la majoria de les vegades tirà a rompre, (algunes canonades verbals foren verinoses, reconeixem-ho, però gairebé dites d'eima), en tot moment fou respectuosíssima per al que, a coneguda seva, abasta la ciutadania natural dels senyors Miquel Pastor Tous i Montserrat Santandreu Ginard.

El Poble, intel·ligentment, des de l'albada dels dies ha sabut destriar entre l'autoritat de la Vara batlall i les efímeres però sagrades obligacions del ciutadà que l'empunya.

Sabem de bones fonts que a l'octubre de 1911, l'enginyer Enric Ordines

Cruellas (artífex de la desapareguda Central Elèctrica) instal·lant l'electricitat a La Sala digué a Don Pere Morell i Olesa, batle a l'època: «A partir d'ara serà qüestió d'anar vius, que això enrampa». «No passis ànsia, Enrique, pensa que no hi ha res que enrampi tan fort com sa cadira d'es batle».

Pensem que la sortida del senyor dels Oloros, a més d'escaient, patentitza els entrebancs que quotidianament els alts càrrecs han d'eixermar.

Tampoc no dubtam que tots aquells que se fiquen dins la llodriguera política, per endavant pelluquen els perills a vèncer, un dels quals, i tal volta el capdavanter, és el pecat envejós. Però de ser envejats a ser commiserats, enmighi ha de tot un univers de llunyania.

Els criteris apareguts a l'anterior Bellpuig res tenen a veure amb tírries ni malvolences individuals, perquè ningun dels nostres enquestats tenia ni una mòbil dècima de què engelosir-se; ni del batle ni del regidor de Cultura, i molt manco del senyor Falconer, tot i aquest haver pixat fora del test.

Si la indiferència és la mare de l'oblit, a certa veritat que la famosa capsia ensaïmada dels orgues ha causat més estralls populars que quan s'ase d'en Sarol va perdre s'enravenada.

Amb les paraules d'un verratell encès d'Eros, nosaltres escoam l'Anecdotori Ensaïmader:

«Bona feina. A la fi s'ha romput es virgo a sa monotonía».

Pere Ginard

Preludi de Tronadissa

L'esbutzapans «Ruscus d'es Rafal Pai», tècnic en desarçonar la Lluna i vendre-la als llunàtics selenites-taxidermistes que amb ciment maquinen dissecar la cutícula marítima de la Bassa d'en Fasol, ens ha remès la següent predicció Fesolera:

XERRIM DE CAFE

«Creu que no anava de conya, s'ecòleg de Ca'n Xuquí.

Va dir: ¡¡President: Vergonya!!

Si vols olis, merda i ronya, fe es port dins es teu Jardí».

Preniu llum d'en Cotana Ciri; «els vivents, a la terra; els «vius», al cementiri».

Callet

Eleccions a la Banda

El passat dimarts dia 6 de setembre la junta provisional que durant aquests dos darrers anys ha presidit la Banda de música d'Artà presentà la seva renúncia a continuar gestionant el col·lectiu ja que creien oportú de replantejar la situació una vegada s'ha normalitzat el seu funcionament d'ençà del mes de març de 1992. Recordem que aleshores es creà una Comissió de seguiment per a dur a terme el canvi de gestió de la banda després de l'escisió que es produí a començaments del mateix any i que tanta polèmica suscità. Reunits els representants d'aquesta, de l'Escola de Música i de l'Ajuntament, es passà balanç dels dos anys trascorreguts, s'analitzà la situació actual i s'acordà per unanimitat que havia arribat el moment d'engegar un procés electoral per constituir una junta directiva pròpiament dita i degudament constituïda. Satisfetes totes les bandes del balanç d'aquesta etapa, tots coincidiren que és el moment oportú per formar una nova directiva, que sigui representativa de tot el col·lectiu i que, una vegada constituïda, elabori un reglament d'ordre intern per al seu bon funcionament. De moment, del passat dimarts dia 20 fins a l'11 d'octubre hi ha de temps per a presentar candidatures d'acord amb allò que dicten els seus estatuts. Presentades aquestes, el dimarts següent, això és, el dia 18, es procedirà a l'elecció. De tot allò que passi durant aquest temps **Bellpuig** procurarà tenir-vos informats amb els mateixos protagonistes com a testimonis.

VI Trobada Ranxera.- El passat diumenge dia 18 de setembre es va celebrar la VI Trobada Ranxera a l'ermita de Betlem amb assistència de tots els membres de la família desperdigats per tota l'illa. Era el primer any que hi havia absències per defunció i això va fer que a la missa es tengués una especial recordança per als absents.

La festa i el dinar de companyonia donaren el caràcter a la tradicional trobada.

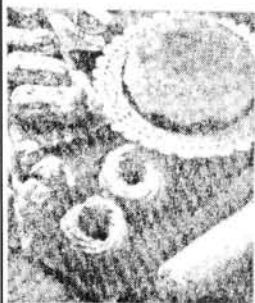

Incendi agrícola.- El passat dia 6 es declarà un petit incendi a una finca veïna del torrent anomenat Des Revolts, camí de s'Estelrica, prop de s'Ocell Verd.

L'amo o encarregat de la finca calà foc

(sense cap mena de mala intenció), al rostoll en comptes de fer-lo net, amb la mala sort que el vent que bufava en aquells moments li guanyà i portà les flames, sense control, cap al torrent, on cremaren una bona part de les canyes. Gràcies a l'eficàcia dels bombers i de la policia local el fet no tengué conseqüències greus i el pogueren apagar ràpidament.

L'ARTESANA

**Pastisseria i Rebosteria
Mallorquina.
Serveis de Baptismes,
Noces i Comunions.**

Av. Costa i Llobera, s/n.
Tel. 835703
07570 Artà - Mallorca

RESTAURANT S'ESTACIÓ

**- Especialitat en paelles i
cuina mallorquina.
- Menjar per encàrrec.
- Berenars.
- Menú del dia**

Av. Costa i Llobera, 3 - Artà 07570 (Mallorca)
Tel. 835985

Gavell d'adagis (V)

Per Miquel Tous

-No és igual repicar que tocar de mort.
-Lo que Déu vol, el dimoni no ho toca.
-Es sol surt per a tothom.
-Molts de dies bons, componen un any dolent.
-Es ponderar, no ve a cent lliures.
-Poc pa lleva son.
-Cada qual s'entén i es sastre ho ajusta.
-A ca vell, no li vagis cus, cus.
-Quan se mou es bou, sona es picarol.
-Allà on va es bou va sa trava.
-Qui no s'arrisca, no pisca.
-Nedar i guarda sa roba.
-Més val tord en mà, que cent mil que volen.
-M'ha mort es porc en divendres.
-Murir martis, murir fartis.
-A on llauren vaques o comanden dones, es mal any és segur.
-Si s'enveja fos tinya, tothom grataria.
-Hi ha ulls que s'enamoren de peganyes.

-Tantes me'n diguis, sols que no em feris.
-Qui s'estira més que es llençol, mostra es peus.
-Corbs amb corbs, no se piquen.
-Més tort que sa justícia.
-Qui mal no fa, mal no pensa.
-Es confiats van a l'infern.
-El dimoni sap més per vell, que per dimoni.
-Qui amb al.lot se colga, cumpixat s'aixeca.
-Qui molt viurà, moltes coses veurà.
-Pensant tondre, ha quedat tos.
-Per avall, tots es sants hi ajuden.
-Qui és sabater, que faci sabates.
-Si no volem fer lo que es metge ordena, no l'envieu a demanar.
-No se pot dir blat, fins que està dins es sac.
-Si te'n vols riure de sa justícia, fes lo que ella diu.
-Com Sant Tomàs, que tot ho vol tocar amb so nas.
-Allà on no hi ha, que no hi cerquin.

-Allà on no hi ha, el Rei hi perd.
-Qui té doblers vola, qui no en té redola.
-Qui no vol pols que no vagi a s'era.
-Com anell al dit.
-Com a peix dins s'aigua.
-Com un peix dins sa pols.
-Com un bunyol dins sa mel.
-Uns comptes fa s'ase i uns altres es tragner, i uns altres l'amo de s'ase.
-Casar de gust i vestir de moda.
-No s'apleguen que no s'assemblin.
-No podem dir: d'aquesta aigua no en beuré.
-Tots tenim sa pell a s'estenedor.
-Mal de caps amb pa, són bons de passar.
-Qui no està acostumat a anar a missa, en es portal s'ajonoia.
-Més vago que es barram de dalt.
-Parer de molts, parer de bèsties.

Estratègies per a la salut

La perspectiva ecològica de la salut: el perquè de l'Educació Ambiental

La salut és un valor que es constitueix a partir de la interacció entre l'home i el seu entorn, estretament relacionat i interdependent amb el desenvolupament econòmic i social. En la seva dimensió biològica, psicològica i social, la salut va més enllà de les funcions assignades als sistemes sanitaris. Compromet, per tant, la totalitat del sistema social.

Una raó fonamental de la preocupació social pel medi ambient ha estat sempre l'existència d'amenaques físiques i biològiques a la vida i a la salut, relacionades amb els processos de desenvolupament. A mesura que augmenten els conflictes entre valors, més necessari es fa optar per uns o pels altres. Sense ànim de caricaturitzar, en un o altre

moment s'ha hagut d'escollir entre la conveniència de conservar la naturalesa verge i la necessitat d'oferir ocupació, habitatge o aliments suficients; en altres casos, els límits més difusos poden fer perdre aquesta perspectiva, com quan ha de decidir-se la producció alta i ràpida d'aliments per a garantir-ne el subministrament, amb tecnologies que poden implicar un risc per a la salut; o, també, quan hom decideix consumir irreflexivament sense tenir en compte les deixalles que es generen. Unes i altres són decisions que afecten el medi natural des d'una òptica política, tècnica o simplement operativa; però decisions, al cap i a la fi, que impliquen opcions entre valors en conflicte.

Afortunadament o desafortunada (qui

ho sap, això?) aquest és el context en què s'ha de moure l'Educació Ambiental, que no és sinó una més de les estratègies possibles per fer front a la problemàtica ambiental del nostre medi natural (medi natural entès com entorn en el qual l'home es mou, amb tots els vessants geogràfics, natural-paisagístics, arquitectònics, industrials, lingüístics, urbanístics... que implica el seu més ample sentit), un medi, per cert, on es produeix o es destrueix la salut de cada un.

L'objectiu principal de l'Educació Ambiental és el d'ajudar a comprendre els fenòmens que es produeixen en l'entorn com a conseqüència de les relacions entre les persones en societat i

ESTRUCTURAS

Pídanos presupuestos sin compromiso

C/ Rafel Blanes, 98 tel. 83 66 64

07570 - Artà

Excavaciones
SEBASTIAN SASTRE
EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

la necessitat de posar en pràctica mesures orientades a resoldre els problemes més immediats, insistint en el paper actiu de cada persona, tant individualment com col·lectivament.

Aquest objectiu coincideix absolutament amb l'essència de les formulacions fetes per l'Organització Mundial de la Salut en el seu programa «Salut per a Tots l'Any 2000», l'èmfasi del qual es posa sobretot en la necessitat de canviar els «hàbits de vida» de la població perquè tendixin cap al que sigui més saludable.

El perquè de la necessitat d'incorporar l'Educació Ambiental als sistemes educatius

Malgrat la seva identitat particular com a branca multidisciplinària (el que vol dir que són diferents professionals i disciplines científiques els que hi tenen coses a dir i responsabilitats a assumir), sembla clar l'extraordinari valor de l'educació ambiental com a instrument per al canvi dels estils de vida de les persones, així com el seu paper fonamental en la consecució d'una més saludable qualitat de vida. Incorporar l'educació ambiental a l'activitat quotidiana de l'escola, assumir els seus continguts des de cada llar i reclamar de les administracions un paper

més actiu i compromès, són les passes inexcusables per a fer-la extensiva a tots els ciutadans i per gaudir dels seus efectes.

Alguns dels aspectes més urgents i prioritaris a tractar en educació ambiental en el nostre entorn podrien ser, per exemple, i prenent la referència que ens dóna la Societat Balear d'Educació Ambiental (1993):

-La utilització del sòl, l'ordenació i organització del territori insular. Problemàtica dels espais naturals i de les espècies de fauna i flora, i de la seva diversitat. La vida en el respecte a la biodiversitat.

-L'aigua com a recurs natural. Ús, abús i problemàtica com a recurs natural.

-Problemes energètics. Alternatives per a l'aprofitament dels recursos i per a la gestió d'energies renovables.

-El creixement urbà, els transports, les comunicacions i el turisme. Situació actual i problemes derivats.

-Alternatives en la gestió dels residus. Cremació, compostatge, incineració, reciclatge.

-El problema demogràfic i intercultural. L'envelliment de les poblacions, la transformació de la família, l'efecte del desenvolupament sobre les generacions.

-Problemes relacionats amb l'activitat productiva i la urbanització. Aglome-

racions, contaminació, problemàtica dels assentaments humans, producció de deixalles.

-L'acció de les institucions públiques i les entitats comunitàries: el seu paper regulador a nivell internacional, nacional i local.

Així, sense defugir l'exigència de recordar fins i tot el més concret, pensam que la perspectiva ecològica de la salut implica un compromís seriós amb estratègies més saludables que suposin alternatives efectives a les actuals polítiques institucionals.

L'educació ambiental, mitjançant una aplicació immediata que ha de donar els seus fruits a mitjà i llarg termini («pensar en els nostres fills» no és un argument que pugui emprar-se demagògicament!), és una resposta estratègica racional, gens ni mica utòpica, a la perspectiva ecològica de la salut.

Miquel Clar

(És membre del Col·lectiu Cultural «SITJA» (Bunyola); col·labora habitualment a la Revista ES CASTELLET (Bunyola) i treballa en temes mediambientals i d'ecologia en el GRUP de la SERRA (Palma).)

CARPINSA

Carpinteria en Aluminio y Saneamiento

A. Cursach y E. Matallana

tel. 83 54 78

c/ Fray Junípero Serra, 7

07570 - Artà

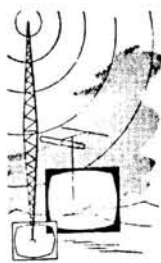
* Technal

- * Puertas Aluminio
- * Correderas aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerías
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalerías y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Fontanería

Si desea una buena construcción para su vivienda pida información a:

CONSTRUCCIONES MANUEL POZO GUERRERO

C/ Bonaire, 14 - 07570 - Artà (971) 83 58 10

Electrodomésticos
Reparaciones eléctricas - Antenas

Proyectos

Mateo Morey

83 51 35

C/ Rafel Blanes, 42 Artà (Mallorca)

RUANDA

Per Rwanda, amb Rwanda

Des que el mes d'abril va esclatar la crisi rwandesa amb l'assassinat del president Habyarimana, ens hem après bé aquesta paraula: Rwanda. Ha estat com la posada de llarg de la nostra capacitat de solidaritat. I hem sortit amb bona nota.

Una de les característiques d'aquesta campanya ha estat la generositat. I la informació. Els mitjans de comunicació no han escatimat res per posar-nos al corrent del que passava a Rwanda.

Molts han descobert la realitat de les organitzacions no governamentals -les o.n.g.-. I la labor dels misioners ha aparegut com un testimoni expressiu justament perquè no entra dins els seus interessos que es parli gaire d'ells.

Cinc mesos d'imatges, d'informació, de campanyes, d'accions a favor de Rwanda no ens haurien d'amagar la complexitat de tota acció benèvola i humanitària a favor dels més pobres.

Tota ajuda que cau de l'exterior és justament això: una ajuda de l'exterior. Era necessari i no dubt que tota l'ajuda que s'ha fet a favor de Rwanda ha arribat al seu destí. Així i tot, no puc oblidar que el més beneficiat d'aquesta «moguda pro Rwanda» ha estat el qui ha fet l'ajuda. M'explicaré. Just la tranquil·litat de consciència amb que ha quedat, i l'ocasió

que se'ns ha brindat de fer una obra bona... ja és una bona paga. Quan fas llimosna, el més beneficiat ets tu, que et prives d'una part que tanmateix et sobrava...

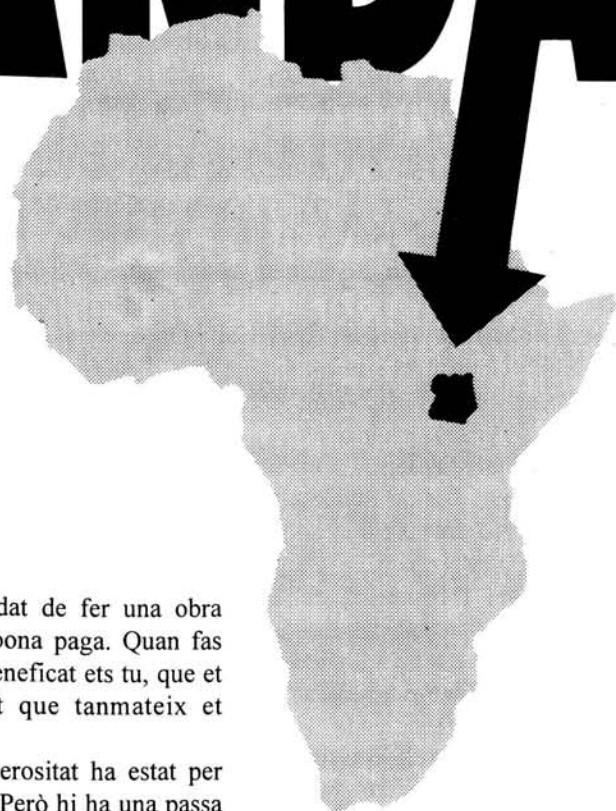
Si la nostra generositat ha estat per Rwanda... està bé. Però hi ha una passa que val la pena donar: la passa és aquesta: de «per Rwanda» a «Amb Rwanda». Amb Rwanda vol dir relació, anar i venir, reciprocitat, donar i rebre. Quan els mitjans de comunicació deixin d'informar-nos de Rwanda, fàcilment s'estroncarà també la generositat per Rwanda. Però si s'han establert lligams de relació i d'amistat amb Rwanda, això està sempre cridat a créixer, a anar més enllà.

Si el meu «partner», el meu amic, l'altre amb qui he lligat relació i amistat em

necessita, em tendrà per a sempre. I tendrà la meua persona, no només la meua llimosna. Tendrà la meua amistat.

I això, és una font d'actituds solidàries, d'austeritat, de compartir... que dura més enllà de les modes i de les informacions.

M'agradaria fer una pregunta: és un petit test que oferesc per comprovar el sentit i l'abast de la nostra generositat: el que hem fet, el que hem donat era per Rwanda o amb Rwanda? F.M.

Notícies breus

La fira: Enguany amb Ruanda

Els joves de la parròquia i El grup de missions varen preparar una taula a la fira: entre camisetes, entre pans begudes i gelat d'ametla, es varen recollir 135.000 pessetes per Rwanda. S'han fet arribar per mitjà de la Delegació de Missions

Vetlla de Lluc: Lliga amics

Dissabte dia 1 d'octubre hi ha la vetlla de Lluc. El lema d'enguany és aquest: lliga amics.

Començament de curs

Divendres dia 14 d'octubre, el vespre a les 8'45, a Artà hi haurà la jornada de començament de curs de la quarta zona

pastoral, és a dir, de les parròquies del sud i del Llevant de Mallorca, des de Llucmajor fins a Cala Rajada.

Catequesi d'infants

El nou horari de les escoles ens obligarà a canviar l'horari de la catequesi d'infants. Més envant informarem del nou horari i dels dies d'inscripció.

Començam un nou curs

Començam un nou curs. D'acord, que això és una manera de parlar. La vida continua. I una comunitat cristiana -com una família, com tot el que es viu-, no es regeix per cursos, sinó que sempre continua. Només les coses que durant tot l'estiu han seguit el seu ritme, mereixen ser considerades part de la comunitat cristiana.

Així i tot tornam començar: el consell parroquial, la catequesi de joves, d'adults, d'infants; el grup d'acció social... són activitats que recomencen. Recomencen per enfortir, per servir, per reforçar allò que continua: la vida, l'experiència de seguir Jesús, la salvació rebuda. Això no fa vacances!

Vull senyalar algunes coses que ens ajudin a començar -a recomençar- amb un ànim renovat:

- Estar junts és més important que treballar junts. No es tracta només de fer

coses. Es tracta de fer l'experiència de compartir el que ens ha passat: hem estat trobats per algú que ens ha salvat.

- La comunitat cristiana és la que ens envia. El sentit comunitari ens és molt difícil. I només si feim comunitat som cristians. Els qui van pel seu compte poden ser simpatitzants de Jesús. Només dins la comunitat som tocats per la seva mort i la resurrecció.

- L'Eucaristia és la meta i és la font de tota vida cristiana: Si les nostres accions s'alimenten de l'Eucaristia de cada diumenge tenen possibilitats reals de aportar-nos qualque cosa i de ser profitoses pels altres.

- La comunitat viu per evangelitzar: per portar l'anunci i la persona de Jesucrist al nostre món. Servint, estimant.

Començam, recomençam, continuam: que sigui un bon curs per a tots. Francesc Munar

Un estiu ple d'esdeveniments

L'estiu passat el recordarem perquè ha estat molt calorós. Però el recordarem més encara perquè ha estat un estiu ple d'esdeveniments. La mort de tantes persones -accidentals unes, inesperades totes: un infant, una al.lota, una mare de família encara jove, persones al llindar de la maduresa, adults...- tot plegat han estat fets que ens han agafat per sorpresa i ens han deixat abatuts i sense saber cap on girar-nos!

Aquests esdeveniments són una prova

de foc per a la fe

La pregària que més insistentment he aixecat a Déu aquest estiu és aquesta: «Ajuda'ns a creure el que els nostres cors no arriben a comprendre: que tots aquests els has cridat a viure amb tu»

La nostra fe en la resurrecció i la nostra esperança es veuen malmeses. El Déu que ens imaginavem queda purificat: també a vegades queda ofuscat. Ens costa conciliar aquests fets amb l'experiència del seu amor, del seu poder.

Quin test, quina prova, quin combat, aquestes morts.

Una cosa és certa: són moments en que es viu l'amistat, l'ajuda, la solidaritat. Són moments en que neixen, també, amb dolor, noves valoracions, noves perspectives del que realment val la pena dins la vida.

Aprop de nosaltres, per dur amb nosaltres el feix de les noves situacions, algú ens acompanya. És Jesús. Va viure la nostra vida d'homes i el seu amor és més fort que la mort. F.M.

BALL DE SALÓ

INICI TEMPORADA 94-95

DIVENDRES, 30 SETEMBRE

Sopar i Ball en el Rest. Molí d'en Sopa a benefici de RUANDA

amb la música de: Jaume Sureda, Cantant-autor Mallorquí.

Orquestra del Molí d'en Sopa.

Orquestra Oasis, d'Artà.

Orquestra Yesterday.

Rafel Segura.

El preu és de 2.500 pts per persona i se servirà a partir de les 21:00 h.

Venda de Tiquets: Foto Torres, C/ Ciutat nº 2 Artà

Organitzat per Margalida i Benjamín

La carretera de la Colònia: Repàs urgent

L'única via d'accés a la nostra població, els 5 km que hi ha entre el nucli urbà i el creuer dels Abeuradors necessiten una reparació urgent; comença a haver-hi algun clot (aquest estiu n'han tapat un dins una curva) i les voreres estan molt menjades, cosa que dificulta la circulació pel perill que suposa.

Fa dos anys, el Consell Insular, entitat a la qual pertany la carretera PMV-3331, va dir que no hi havia pressupost per arreglar-la. Més envant s'assegurà que es revisaria una vegada acabades les obres d'infraestructura de la Colònia. Ara que ja tenim l'aigua potable i les residuals canalitzades i per tant, vénen molt més pocs camions de gran tonatge, la carretera segueix ben igual, millor dit molt pitjor, especialment, com dèiem, a les voreres.

El trànsit per aquesta via (repetim: l'única que dona accés a la Colònia) s'ha intensificat moltíssim durant els 10 darrers anys; per altra banda cinc quilòmetres representen una distància ridícula i en conseqüència, resulta també ridícula l'excusa que no hi ha doblers.

Des d'aquí demanam a les autoritats pertinents que tenguin en compte aquesta situació i procurin posar-hi remei abans que hi hagi qualche lamentable accident.

Les cabres del Coll de Morell

Semblava una mica estrany que les cunetes de les voreres de la carretera d'Artà a l'altura del Coll de Morell estiguessin amb tant de pedreny sense haver plogut ni haver fet cap torrentada. L'altre dia n'averiguàrem la causa: hi ha unes quantes cabres i cabrits que van a l'ou per allà i s'ascosten fins arran de l'escollat entre el qual passa la carretera, i són elles que amb els seus bots, fan que caiguin pedres a les cunetes. Seria bo que es posàs una tanca protectora per evitar mals majors. D'aquesta manera tampoc podran travessar la carretera com hem vist nosaltres mateixos a l'altura de la gravera, amb el consegüent retgiró per part dels conductors.

Les fites a Can Rai

Com informàvem a la nostra edició anterior, aquest estiu hi ha hagut una sèrie de tertúlies que s'han duit a terme amb el nom de «Fites a Can Rai». A la del passat dia 9 de setembre hi varen intervenir en Jaume Santandreu i en Jeroni Fito. El primer va disrtar sobre el tema «Illes versus Continent» (una teoria «guapa» que no passa de ser una quimera o una utopia). En Jeroni, per la seva part, defensà mantenir el mollet així com ara el tenim; si s'ha de fer un port nou que es faci però el mollet (segons la seva opinió) és un dels tres monuments que tenim a la Colònia (els altres són En Ferrutx, regal dels déus i la mare naturalesa, i l'Església parroquial, fruit de l'esperit religiós del poble)

El mollet és un monument per tot el que significà anys enrere la seva construcció, la idea de la barrera, la configuració i emplaçament (aquí on hi havia l'avarador), etc. etc.

La proposta d'en Jeroni Fito fou aquesta: «Deixem el mollet com està i considerem-lo com un monument; aquest podria ser un lloc de criança de diferents espècies de peixos de la Mediterrània i, al seu abric, hi podria haver un llaüt ancorat que portàs unes bótes de vi; d'aquesta manera quedarien patents dos elements del nostre passat: la pesca artesanal i vi fruit de les nostres desaparegudes vinyes. A la part frontal que mira a xaloc i migjorn s'hi podria fer un gran mural (tal vegada de ceràmica) amb escenes que representassin diversos moments històrics de la Colònia».

Sembla que hi hauria artistes disposats a fer-ho. La idea d'en Jeroni va ser comentada i dialogada entre la trentena de persones que acudiren a la fita.

Els veïnats cansats de renous

El tema no és nou, encara que hi ha algunes persones que diuen que ho exageram, però es pot constatar cada divendres i dissabte de matinada. Aquests dos dies hi ha un petit grup que es dedica a córrer per dins el poble, i no és a peu. Els motors accelerats tant dels cotxes com de les motos fan molt de renou i els veïnats es queixen però és en va perquè ningú no s'atreveix a fer una denúncia. N'hi ha hagut alguns que han dit que enregistraran o gravaran els renous i frenades i llavors ho presentaran com a prova a la Sala o al quarter de la Guàrdia Civil. Tant si ho fan com si no, no seria de més que una parella de policies locals o de la Guàrdia Civil esperàs una nit els renouers per avisar-los que això de molestar els veïnats no està bé. Si els fan cas, s'hauran guanyat les simpaties i agraïment dels veïnats i si no, hauran complit amb el seu deure i la gent almanco estarà més conforme.

BAR- RESTAURANTE CAN BALAGUER

tel. 83 50 03
c/ Ciutat, 19
07570 - Artà

* Menú del dia

* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

Actuació del grup Cap.pella

Tal com vàrem anunciar al darrer número, es va celebrar el concert a càrrec del grup Cap.pella a l'Església de La Colònia el dissabte dia 3 de setembre.

El temple es va omplir per escoltar i admirar aquest grup de joves estudiants que feren les delícies del respectable amb les interpretacions d'espirituals negres, i altres peces, del seu repertori.

A la foto veim el grup en un moment de la seva actuació.

Breu:

- Visita al metge: El dia de visita al metge ha canviat després de la temporada estiuenca; ara l'atenció mèdica en lloc de dilluns serà el dimarts, mantenint-se el mateix horari.

- Excursió: Per als dies 7, 8 i 9 del pròxim mes d'octubre el Club de la Tercera Edat i el Centre Cultural han organitzat una excursió a Eivissa. Les places són limitades; per a informació i reserves es poden dirigir a Andreu Genovard Sureda, carrer Sant Lluç nº 21.

- Torneig de petanca: El Club de la Tercera Edat i el Centre Cultural posen en marxa el torneig de petanca de tardor; començarà el 24 d'aquest mes de setembre i els interessats en participar-hi es poden inscriure fins el dia 22.

- El Mollet: Segueixen els comentaris a nivell de carrer sobre l'ampliació del mollet; uns a favor, altres en contra. Vet

aquí l'opinió en vers tenyida d'humor i de dol d'en Joan Mesquida, Rosa:

Pobra Bassa d'En Fesol!
He somiat que se tapava
amb pedres, ciment i dol;
i un monument que s'alçava
deia: Bassa d'En Betzol
o Bassa d'En Fesol Fava.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANTERA DE ÁRIDOS PROPIA

ALQUILER MÁQUINAS

DELEGACIÓN EN CALA RAJADA:
Vía Mallorca, s/n - Tel. 56 37 48

BOMBA HORMIGONAR PROPIA

HORMIGÓN PREPARADO

CONTROL CALIDAD

LABORATORIO

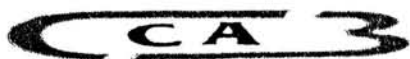

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà - Alcúdia, km 4
tel. 83 56 88 Fax: 56 52 67

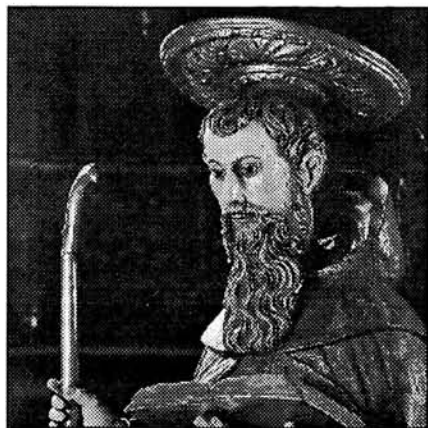
CRISTALERIA ARTA, C.B. Carrer Ciutat, 48-A Tel. 83 53 75

Les ofrecemos nuestros servicios

* CRISTALES REDONDOS DE CAMILLA
* DOBLE ACRISTALAMIENTO
* CRISTALES DE SEGURIDAD Y TEMPLADOS
* CRISTALES TALLADOS I BISELADOS
* ENVARILLADOS Y EMPLOMADOS

* METACRILATO
* PECERAS A MEDIDA
* LETREROS LUMINOSOS
* CISTALES COLORES

* FALSOS TECHOS
* MAMPARAS DE BAÑO
* ENMARCACIÓN

VIDA DE SANT ANTONI ABAT EN VERS

per Joan Sard

El dissabte de Sant Antoni de l'any passat, Don Joan Sard va presentar aquesta vida de Sant Antoni. Amb paciència i amb amor, emprant les estrofes que els glosadors han fet servir per escriure s'Argument, Joan Sard ha confegit una vida de Sant Antoni popular i documentada al mateix temps. Bellpuig publicarà a partir d'avui les 177 gloses que formen la vida del nostre sant més estimat.

Invocació

1
Sant Antoni de Viana,
vostra vida vull contar.
Si Déu me dóna sa mà,
sortirà com sa llei mana,
sa costa tornarà plana
i molt bona de pujar.

2
Verge de Sant Salvador,
oh dolça Verge Maria,
assistiu-me, Mare mia,
beneint cada cançó.
Totes seran en honor
des Sant de la pagesia.

Preliminars

3
Pos fil i començaré
sa vida de Sant Antoni,
en vers, perque millor soni
dins sa festa des gener.
Déu faci que surti bé
i que no hi bufi el dimoni.

4
L'any dos-cents cinquanta-u
diuen que Antoni nasqué.

Va ser en es segle tercer,
això se té per segur
i avui no dubta ningú
que aquesta data va bé.

5
A Egipte sa llum primera
vegé el Sant gloriós.
Tengué un pare bondadós,
Beabex es seu nom era.
Sa mare va ser estrangera,
son nom també vull dir-vos:

6
Eguita ella nomia
i un jorn, quan ran de mar estava,
l'agafen fent-la esclava
uns lladres de Moreria;
però l'alliberaria
Beabex que l'estimava.

7
D'eix matrimoni nasqué
el gran Sant Antoni Abat
que fou en l'antiguitat
des sants un capdavanter.
Per això en es gener
li feim festa de granat.

8
Coma, son poble nadiu,
terme de terra molt grassa,

de collita en dava massa
qualque pic durant s'estiu.
Dava es secà i regadiu
fruits molt bons de tota classe.

9
Quarterades ses millors
enrevoltavan la vila.
Per aquella foravila
habitaven conradors
que treien fruit abundós
en vida bastant tranquil·la.

Vocació

10
Diu s'història que un dia
Antoni ben tot solet
anà a una església tot dret
per escoltar s'homilia
i acte seguit ja sentia
això que no és cap secret.

11
«Si tu vols esser perfecte,
vés i ven tot lo que tens
i després dóna es teus béns
als pobres amb molt d'afecte,
llavors vine i projecta
seguir-me sens fallar gens».

UNISEX

Perruqueria

Àngela

Carrer Antoni Blanes, 24-baixos
ARTA - Telèfon 835777
Es prega demanar hora

CAFÈ GRAN VIA

NOVA DIRECCIÓ
(Tomeu i Jaume)
c/ Ciutat, 35 - Tel. 83 50 09

Especialitat en:
Tapes variades, frit, ronyons, callos,
croquetes.
Entrepanes, hamburguesses, Pepitos de
llom, postres de casa, etc.

12
 Antoni, que era molt ric,
 aprengué bé sa lliçó
 i no deixà tovar-ho
 allò que escoltà aquell pic.
 -De tot me desembolic-
 digué amb molt de valorl.

13
 Carregat de quarterades,
 de béns del món embafat,
 ben prest Sant Antoni Abat
 les hagué abandonades,
 totes foren regalades
 o venudes aviat.

14
 Es mobles també espargí
 entre amics i parents,
 a tots feia rics presents
 amb un llenguatge molt fi.
 Seguint es consell diví,
 a molts feia ben contents.

15
 Tenia una germaneta
 i l'havia de cuidar.
 Morts es pares, està clar,
 que ella, tota soleta,
 hagués romàs molt estreta
 sens un empar fort i sà.

16
 ¿Què fa Antoni de Viana
 per deixar ben col locada,
 tranquil·la i assegurada,
 sa benvolguda germana?
 A unes monges l'encomana
 i amb elles fé llarga estada.

17
 Llimosna ell demanava
 quan ja no tenia res,
 quan ja s'havia desprès

d'allò que ell abans donava....
 -Tenir, deia, és una trava-
 pobre, anava tot més.

18
 Buides tenia ses mans,
 s'herenci havia venuda.
 Tenia temps de lleguda
 i anà a veure uns ermitans
 que vivien pes voltants
 de Coma la benvolguda.

19
 Un en trobà de vellet
 que Antoni d'antic coneixia
 i li preguntà aquell dia
 amb interès, tot cap dret,
 -¿Me vols ensenyar es secret
 per ser sant com jo voldria?-

20
 Es vellet, bon ermità,
 que habitava una cova,
 volgué posar Antoni a prova
 i així li contestà
 -Si tu vols esser demà
 un sant i dur vida nova,

21
 fuig del món, vine al desert,
 treballa molt i dejuna,
 oblida es béns de fortuna
 i veuràs el Cel obert.
 Creu-me, lo que dic és cert;
 veritat només n'hi ha una-.

Noviciat

22
 Antoni bé l'escoltava
 i prengué nova carrera
 deixant tot el món darrere,

el món i tot lo mundà,
 i es noviciat allà
 va començar sens espera.

23
 Visqué aprop des vellet,
 també a dins una cova.
 Oh quina vida més nova!
 Oh quin camí més estret!
 Passà calor, passà fred...
 s'aprimà més d'una rova.

24
 Treballant guanyava es pa,
 feia bé s'obra de palma;
 així nostro sant empalma
 sa feina amb so pregar,
 enfora des trull mundà
 a una cova i en calma.

25
 Ses proves ell superava
 de cada dia més bé
 i es vellet li feia fer
 allò que millor trobava.
 Sa seva vida era esclava,
 de novici vertader.

26
 Conten que també hi havia
 pes contorns més ermitans
 fent feina sense descans
 de sol a sol tot lo dia,
 i Antoni d'ells aprenia
 perquè n'hi havia tants!

27
 D'un aprenia prudència;
 d'un altre, mansuetud;
 de tots sa sana virtut
 de dejuni i abstinència.
 Carregat de paciència,
 ja mai el veren retut.

¿LE GUSTARIA AUMENTAR LOS INTERESES DE SUS
 AHORROS CADA AÑO?

DEPOSITO FUTURO

- Dos millones de capital mínimo
- Plazo único de tres años
- Interés creciente
- Liquidación semestral

BANCA MARCH

Atletisme

III Cursa Sa Fira

Una seixantena de corredors de totes les categories es presentaren a meta, participació notable si es té en compte que en el mateix dia es disputaven altres carreres semblants.

La novetat la constituïa la presentació en societat dels corredors de la nova secció d'atletisme del C. E. Sant Salvador, constituïda per vint homes. Aquesta era la primera carrera en què participaven com a integrants del Club. A la pàgina 3 hi trobareu una fotografia dels atletes artanencs feta pocs minuts abans de la sortida.

Un cop més es va batre el rècord de la prova.

Els resultats varen ser els següents:

1	Angel BERGARA	0-43-18
2	Yodi OURIAGHLE	0-44-43
3	Valentín NOVO	0-46-37
4	Bartomeu RIERA	0-47-16
5	Vicenç OGAZON	0-47-17
6	Guillem SERRA	0-48-28

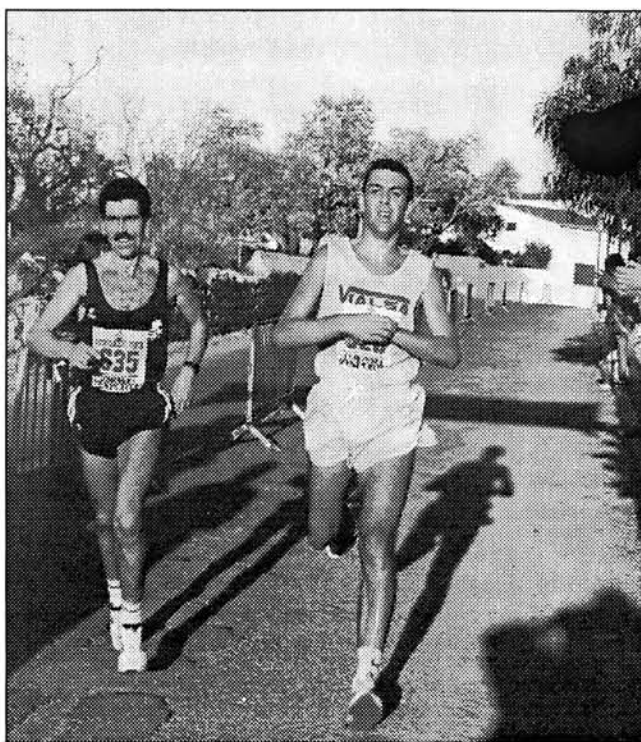
10	Antoni SERRA	0-50-22
14	Joan GINARD	0-51-53
17	Antoni GINARD	0-52-43
23	Bartomeu BISBAL	0-56-37
26	Josep ZAFRA	0-57-22
32	Rafel PEREZ	0-58-41
35	Bel RAMIS	0-58-46
37	Bartomeu JAUME	0-59-51
39	Joan MESQUIDA	1-00-20
40	Antoni ALZAMORA	1-04-35
41	Bartomeu GINARD	1-04-36
45	Jaume SERVERA	1-04-56
46	Antoni GINARD	1-05-38
51	Maria RAMIS	1-05-43
53	Julen ADRIAN	1-10-05
54	Joan ALZAMORA	1-13-41
	Miquel MESTRE	1-13-42

A Cala Rajada

En la VI Cursa «Setmana del Turista» de Cala Rajada, disputada el passat dissabte 17 de setembre sobre una distància de 7'5 km hi participaren també corredors del C. E. Sant Salvador. Aconseguiren els resultats següents:

Guillem SERRA	26-21
Josep ZAFRA	30-35
Miquel MESTRE	31-36
Antoni ALZAMORA	32-06
Bartomeu GINARD	32-06
Julen ADRIAN	35-00
Joan ALZAMORA	36-25

També hem de destacar la participació de les atletes artanencs del Platja de Palma, Francesca Rosselló i Maria i Isabel Ramis que, en la categoria de fèmines, arribaren en primer, segon i quart lloc respectivament.

FORN DE CAN BECA

Cada dia, bon pa

Cada dimecres, panades
Cada divendres, robiols

Despatx central:

Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61 72

Ciclisme

Miquel Alzamora, en una temporada només regular

La temporada ciclista de Miquel Alzamora, el corredor artanenc de 20 anys, ha estat, en les seves paraules, «només regular». La successió de caigudes, no molt greus, però sempre en el moment més inoportú, han marcat l'any que ell esperava que fos, com recordaran els nostres lectors, de consolidació en les seves aspiracions.

En el número del 25 de juny informàvem de l'inici de les proves importants, amb el Campionat d'Espanya en carretera, a Sabiñánigo (Osca); però dia 22 el seu nebotet tenia el fatal accident i en el presumible estat d'abatiment i els darrers entrenaments perduts va afrontar una dura carrera que hagué de deixar als 80 km. No estava fi.

Després va anar amb la selecció a la concentració de València, prèvia a la prova a Hyères, a França, la tercera de la Copa del Món. Va córrer la persecució olímpica amb un temps extraordinari: 4'21" (el rècord d'Espanya és a 4'19") i feren 5è. També va córrer l'scratch, una prova que no puntua.

Del 7 al 10 de juliol es corria el Campionat d'Espanya en pista a Alcázar de San Juan, a Ciudad Real. Els aparellaments no l'acompanyaren ja que li tocà, en persecució individual, l'únic professional que hi participava, i va perdre volta tot i fer un bon temps. A la persecució olímpica feren tercers

amb un temps no gaire bo, perquè el velòdrom no està en condicions. La desgracia li va pervenir a l'escalfament de la prova a l'americana: va caure i es va dislocar una espatlla. Ho recorda amb amargor «Tenia possibilitats, i també a la puntuació». La caiguda el va tenir cinc dies sense entrenar i, a més, li impedí tornar a Bassano ja que hi havia d'anar precisament per a una prova d'americana. El relleu, com és sabut, es fa amb el braç i ell encara no hi tenia força.

Va ser a la concentració prèvia del mundial de Sicília, però ell mateix reconeix que no estava en les condicions apropiades. Els tècnics li asseguraren que li mantenien el lloc a la selecció, però va haver d'acceptar que al mundial cal anar-hi en plenitud

de condicions. El seu lloc el va ocupar un velocista.

Va fer el final de temporada a Mallorca. En una carrera a Son Moix va tornar caure i en l'esclat va doblegar el quadre de la bicicleta a quatre llocs, però ell no va sofrir gaire dany. Ha anat disputant proves per carretera: Sant Llorenç (3r), Ses Salines (1r), Capdepera (2n), Sant Joan (8è), Santa Margalida (2n a la contra-rellotge, 1r al circuit i 2n a la general), Maria de la Salut (8è), Santa Maria (4t), Moscardi (9è)...

Ara ha acabat la temporada, més prest que l'any passat. Continua entrenant-se però no amb la mateixa intensitat, només per no perdre la forma.

Està il·lusionat, confiat de seguir amb la selecció i preparar-se a fons per a la nova temporada que serà decisiva per a les seves aspiracions. El seu objectiu, el 1995, serà assegurar la seva participació als Campionats del Món, que se celebraran a Colòmbia, i fer-hi un bon temps, perquè la participació als Jocs Olímpics d'Atlanta en el 96 passa per ser dels millors en el Campionat del Món del 95. Uns Jocs Olímpics valen un esforç i una dedicació absoluta.

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO
VIALSA

J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35
ARTÀ (Mallorca)

Bàsquet

La temporada del bàsquet artanenc ja és a punt de començar, durant aquestes setmanes hi ha hagut alguns partits amistosos en les diferents categories, i aquí en donam notícia.

II Divisió Femenina

BAR 'EL DORADO', 51
BÀSQUET INCA, 62

BAR 'EL DORADO', 39
JOVENTUT, 83

Encara que els resultats no han estat favorables per a l'equip artanenc, cal dir que aquest dos equips ja estan consolidats dins la Segona Divisió Femenina del Bàsquet Mallorquí. L'equip del JOVENT l'any passat va acabar campió de Mallorca i va anar a la Península per jugar-hi el play off d'ascens a la 1 Divisió Femenina.

Aquest dissabte l'equip es desplaçarà a Manacor per disputar-hi un partit amistós, aquest partit encara no estava confirmat a l'hora de tancar aquesta crònica.

L'equip disputarà dues lligues. La primera és un trofeu anomenat T. Hermanas Rullan, i després l'anomenada Lliga II Divisió Femenina. Les nostres jugadores es trobaran amb el següents adversaris: Ind. Carnica Pocovi S.A., Juventut Mariana, Jovent, Cartonajes Mallorca, Restaurante Plaza, Ferriolense, i U.I.B.

El conjunt artanenc disputarà el primer partit el dia 2 d'octubre a les 11.30 Hores contra les universitàries de la U.I.B.

Sènior Masculí

El dimecres passat dia 21 l'equip es desplaçà a Son Servera on disputà un triangular amb els equips de Son Servera i Felanitx. Possiblement el diumenge dia 25 disputaran un partit contra l'equip Júnior d'aquest darrer Club.

A la categoria de Sènior provincial l'equip artanenc haurà de jugar contra: Atletisme Colonya-Pollença, Rex Motors, Basyma Son Servera, Gesa Alcudia, Joan Capó, Porreres, Son Carrió, Sencelles, Selva i Muro.

La lliga s'obrirà amb el primer partit el dia 2 d'octubre a les 10.00 hores contra el Joan Capó de Felanitx.

Júnior Femení

Aquest dissabte a les 18.00 hores l'equip es desplaçarà a Manacor per disputar-hi un partit amistós.

El conjunt ha estat inscrit a la categoria «A» del bàsquet Júnior Femení. Aquest equip jugarà el primer partit el dia 1 d'octubre a les 17.00 hores en el polisportiu de Na Caragol contra l'equip dels Bons Aires de Palma.

Júnior Masculí

MARMOLS ARTÀ S.L., 54
PERLES DE MANACOR,

L'equip es desplaçarà divendres dia 23 a Palma per jugar un torneig organitzat pel Club Mallorca. Jugarà la lliga a la categoria «B» del bàsquet Mallorquí. Començaran la competició dia 1 d'octubre a les 18.30 hores.

Hípica

La crònica hípica d'aquesta setmana l'enfocam al que varen ser les tradicionals carreres de Sa Fira a l'hipòdrom de Son Catiu.

Les curses serviren per fer la presentació de poltres locals de la generació «A», actualment tenen un any i mig i foren 7 els que mostraren les seves qualitats:

Alidu, propietat dels germans Carrió i filla del que fou semental de l'estat Jorim Assa i de Liduvina VX.

Artà, d'en Guillem Sureda i Bartomeu Esteva, fill d'Orio i Fophy.

Anit de Courgies, fill d'Ouragan de Courgies i de Maître de Ego, propietat de Sebastià Esteva.

A. Tous, filla de Jaune et Bleu i de la fins ara gran reproductora C Unita, i per tant germana del millor cavall nacional de tots els temps que va ser Parvallon (1'16) i propietat de Na Borrassa.

Arisol, filla d'Orio i d'E. Marisol, d'Es Pou d'Es Rafal.

Afi Julià, filla de Jorim Assa i de Mica Julià, de Pere Gelabert.

Ario, fill d'Orio i Pauma de Ram VX, d'Antonio Rocha.

Tots ells mostraren les seves aptituds sobre 700 metres, resultant guanyador Afi Julià. Tots feren el que pogueren.

La segona cursa ja era seriosa i el trofeu va ser per Un Nacional, de les germanes Ferrer Tous, que ja guanyava per Sant Salvador; segon lloc per Uruguaya i tercer per Una de Son Llulls.

Emocionant fou l'arribada de la tercera. El manacorí Jaque SM i la gabellina Sanuebe es barallaren fins al final essent primer Jaque SM, tercer fou Jenena Mora.

La quarta era de galop amb nou participants i guanyada per Rex, muntat per G. Vives, segon Tannanarive i tercer Hormus.

Lacinquena tornà a ser una exhibició de la que potser és l'egüa més ràpida a la pista de Son Catiu: Meravella amb el manacorí Soldado en segon lloc i tercer per Pol Trello de la quadra Arcs.

La sisena era el debut de tres dels

RANQUING corresponent al mes de SETEMBRE de 1994 Fins al DIUMENGE 10 de SETEMBRE							
Nom del cavall	Millor temps	Pts	SP 2	MA 3	SP 9	MA 10	Pts
Mel				D			
Meravella			-				
Nostro VX			-			D	
Panyora						-	
Pol Trello				-			
Truyola LC			-				
Twist Emeraude					-		
Unita Stars				D	-		
Un Nacional				-			
Valkiria Wanda			-		-		
Valse de Nuit			-				
Varisol Lui			-				
Vent de Fophy						-	

INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS

MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA

Futbol

Juvenils 2ª regional

XILVAR, 4

C. D. ARTA, 2

Alineació C. D. Artà: Mir, Troya, Canet, Mascaró, Dalmau, Llaneres, Ferrer, Ramon, Tous, Víctor, Ginard. (Ciriaco, Ferragut). Golejadors: Dalmau, Ferrer.

El resultat del partit engana si volem tenir una idea del joc vist. L'equip local s'aprofità de dues errades artanenques per posar-se 2-0. Després, ja a la segona part, els artanencs aconseguiren el 2-1 i començaren a atacar de valent fora deixar-los sortir del seu terreny. Quan més dominaven, en un contracop, repetiren els locals. Reacció de l'Artà, i 3-2, i un altre cop un contratac i 4-2 per als selvatgins.

Entre els jugadors i directius, tot i el resultat advers, hi havia satisfacció pel joc dels artanencs.

Lliga de Cadets

BEAT RAMON LLULL, 2

C. D. AVANCE, 2

Golejadors: Israel, Genovard.

C. D. AVANCE, 5

SAN FRANCISCO, 1

Golejadors: Fr. Barbón (2), Israel, Genovard, Grillo P.

SINEU, 1

C. D. AVANCE, 1

Golejador: Fr. Barbón.

L'equip de cadets ha començat molt bé la lliga, tot i la renovació per imperatius d'edat que ha provocat bastants d'incorporacions de l'equip infantil. Van imbatuts i han donat una bona imatge. Confiem que ens donin uns bons capvespres de futbol com ens tenien acostumats i continuïn a la part alta de la classificació.

Infantils

ESCOLAR, 3

C. D. AVANCE, 2

MURENSE, 4

C. D. AVANCE, 3

C. D. AVANCE, 1

CAN PICAFORT, 0

C. D. AVANCE, 6

ESCOLAR, 0

Partits de preparació de cara a l'inici de la temporada oficial, que tindrà lloc el dia 24 de setembre amb un interessant C. D. Avance, Olímpic.

(Hípica, continuació)

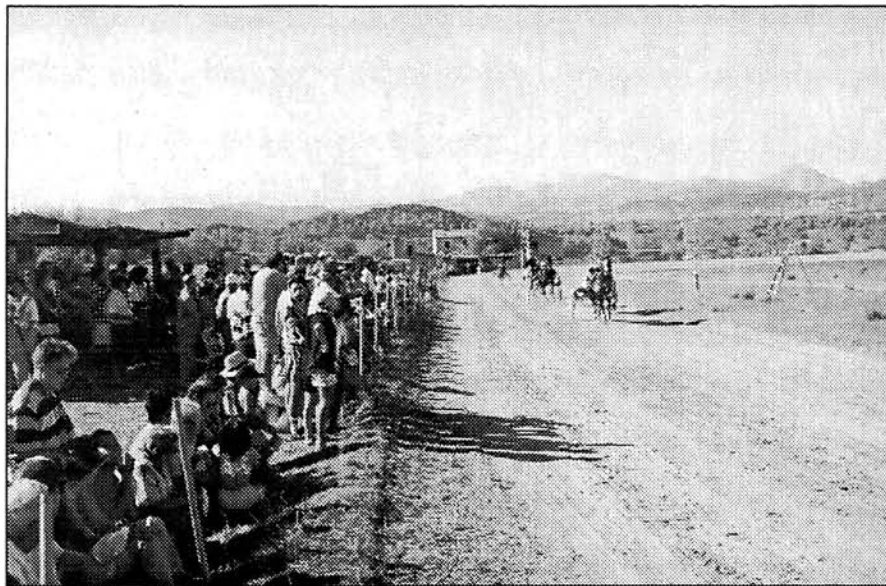
cinc participants que formaren una carrera reservada a aprenents. Va guanyar la llorencina Cati Servera menant Resta Fuve, segon en Toni Tous amb na Mel i tercera fou la súper-egüa E. Marisol conduïda per Maria Antònia Ginard.

La setena al galop la guanyava Llaurell amb Tosca Prit en segon terme i tercer Massip, ambdós locals.

La vuitena la guanyava el gabellí Lindango conduït pel seu amo Pep Terrassa, segon feia Oscar Volo i tercer fou el manacorí Lucas.

A la novena i darrera cursa nou triomf i a més a l'estil campió per l'egüa de Sebastià Esteva Valse de Nuit menada per Antoni Servera, el llorencí Sacre feia segon i Nat Risk, tercer.

Cal assenyalar que durant la diada es va fer entrega del trofeu al qual fèiem menció en la passada edició de Bellpuig a la guanyadora del rànquing 1994 comprès entre l'1 de gener i el 10 de setembre i que ha estat organitzat

per Bellpuig, el Club Hípic Artà i Elèctrica Jaume Mestre C.B. El trofeu i 25.000 pts en metàl·lic han estat guanyades per l'egüa de Na Borrassa Unita Star's, segon ha estat S'Estel de Retz i tercera Valse de Nuit. També hem de dir que pel proper any volem continuar amb la idea i la puntuació anirà del 16 de setembre d'enguany

fins al dia de Sa Fira del 95, seguint amb el mateix sistema de puntuació: tres punts per al primer, 2 per al segon i 1 per al tercer als hipòdroms de Son Pardo i Municipal de Manacor.

D'aqueixes línies volem felicitar tant als organitzadors com al patrocinador i, per suposat, a la quadra Na Borrassa propietària d'Unita Star's.

Benjamins

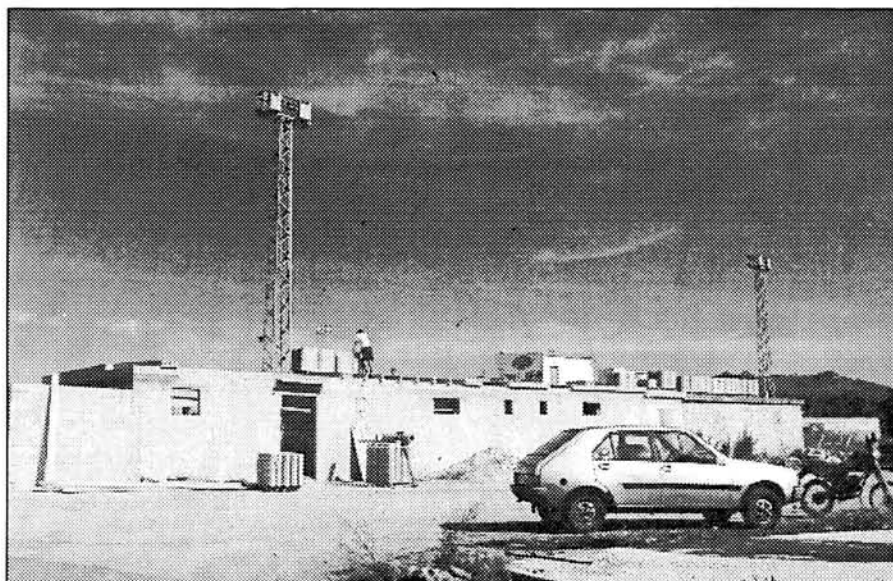
C. D. AVANCE, 3
MURENSE, 1

C. D. AVANCE, 4
SINEU, 1

MURENSE, 2
C. D. AVANCE, 3

CAN PICAFORT, 1
C. D. AVANCE, 1

Partits també de classificació de cara a l'inici de la competició que organitza el Consell Insular i que començarà a la primera quinzena d'octubre. L'equip dels benjamins és el que ha tengut més incorporacions, una dotzena, que provocarà un continuat treball del seu entrenador per aconseguir els objectius que s'han proposat: que aprenguin a ser, primer esportistes, comportar-se com a tals i practicar, cadascú dins les seves possibilitats, el futbol així com ha de ser.

Estat actual de les obres de les noves casetes de Ses Pesqueres

Recordam als/ales nostres subscriptors/res i lectors/res, interessats/des en adquirir toms de **Bellpuig** des de l'inici fins a l'actualitat, facin la demanda corresponent bé per telèfon a la Redacció: 83 50 33 (contestador automàtic) o personalment a Guillem Bisquerra, telèfon 83 62 88.

L'Administració

ES MONUMENT

vos ofereix:

Dos salons per celebrar-hi els aconteixements més importants:

**NOCES, COMUNIONS,
BATEJOS, i,
SOPARS ESPECIALS**

quintos, pandilles, esports, familiars, etc...

NOVETAT IMPORTANT:

SERVEI a DOMICILI

Si heu de celebrar la vostra festa a casa, el Monument també vos ajuda amb un servei de Menjador -inclou menjar i cambrers- i de distribució a domicili de cadires, taules, ganivets, tassons, etc....

INFORMES en:

Avda. Ferrocarril, n°4
Telf. 836 248 - 835 896

ARTÀ

Es Racó

La foto que avui encapçala la secció, va ser feta fa 52 anys al local de la Joventut Seràfica del convent dels Pares Franciscans. Com podeu veure, hi ha al.lots de moltes edats i potser no fossin del mateix curs, ja que aleshores el sistema d'estudis era molt diferent al d'avui.

Són de dreta a esquerra, començant per la fila de darrera: Jaume de Sos Llulls, Tomeu Regalat, Joan Sopa, Joan de Ca Na Metxa, Miquel Virell, Joan Serra, Antoni Grua, Damià Oliver, Joan

Terrassa, Julià de Sa Mesquida, Guillem Roig, Jaume d'Es Cabanells, Toni Espinosa i Ignasi Maria.

2ª fila i amb el mateix ordre: Tomeu Sua, Tià Moma, Jaume de Sa Badeia, Joan Espinosa, Ginés Sol, Tomeu Seu i Joan Virell.

3ª fila i el mateix ordre: Toni Baster (assegut), Tià Batlet, Joan Comuna, Colau Bombo (de Cala Rajada), Pau Escolà, el Pare Server, franciscà i aleshores professor al col.legi, Tòfol Sagristà (del

Dorado), Joan Claper, Joan Campins, Júlio Murta, Rafel Oleo, Joan Moyà i Toni Sopa.

4ª fila i asseguts: Tomeu de Son Fortè Nou, Joan Butler, Miquel Femenies, Toni Leu i en Toni Bombo de Cala Rajada.

Com podeu comprovar, molts d'ells ja són a l'altre món, han passat molts anys i la mort no perdona ningú, alguns moren joves i de vells, no en queda cap.

ENDEVINALLA de Pere Xim

Solució a la publicada:

Les festes de Sant Salvador

En tenim un bon redol
a Betlem tota la costa,
de la Colònia nostra
mos ne ve un bon estol

i que no és gent qualsevol
fa bona la bossa nostra.
A Canyamel i a la Costa
hei tenim altre que tal.

Els Gorans

PJIRIS & ESTELRICH

TORNAREM EL DIA 8/X